

KÜRD

xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır

Heydər Əliyev

KÜRD DİPLOMAT

№ 07 (452) 08 -14 İyul-Tirmeh, sal 2019

Ji meha şübatê sala 2003-a tê weşandin

*Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û sîyâsi*Qiyməti:
Həjaye: 40 qəpikBilirsən, nə etmiş kürdlər bir zaman?
Qurtarmış İslami çox ağır dardan!Qədim Avropanın xaçpərəstləri,
Yüz illər sindirmiş göy məscidləri.Müsəlman keçmişin öyrənsə əgər,
Kürdün dərgahına daim baş əyər.

Səbahəddin Eloğlu

Prezident İlham Əliyev Bakının Pirallahi rayonunda məcburi köçkünər üçün salınan yeni yaşayış kompleksinin açılışında iştirak edib

Nêçîrvan Barzanî û Nûnerê Serokê Fransa li ser rewşa Sûriyê axivîn

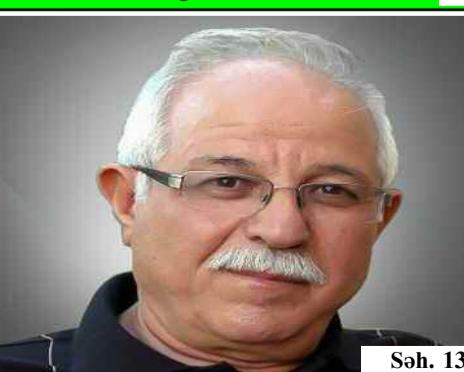
Барзани принял британского дипломата

80 bin tutukluya tahliye yolu açılıyor...
Selahattin Demirtaş da yararlanabilirParlamento Başkanı'ndan
Türkiye'ye kınamaJîyan û bi serhata azadîkarê gelê
kurd Général Mistefa BarzanîMesrûr Barzanî: Pêwîst e li Sûriyê di her çareseriyeğê
de mafê hemû pêkhateyan bê gerentîkirin

QAFQAZDA ŞƏDDADI KÜRD DÖVLƏTİ

HDP'den Erdoğan'ın 'Kürt sorunu yoktur' sözlerine yanıt

Jiyana Simkoyê Şikak...

Sivas Katliamı'nın 26. yıl dönümünde
yaşamını yitirenleri saygıyla anıyoruzWallstrom: Divê em têkoşîna
mezin a Kurdan qebûl bîkinNêçîrvan Barzanî: Ez bi bawerim ku Mesrûr
Barzanî dikare evê erka dijwar bi başî birêve bibeFermandarê Pêşmergeyên Roj: PYD
bêçare ye divê her me qebûl bikinSefîn Dizeyi: Hükümeta Iraqê rê daye Tirkîye
li dijî PKK'ê bikeve Herêma Kurdistanê!Cebar Yawer: Avakirina hêzekê
ji aliyê PKK'ê va ne yasayı yeMesrûr Barzanî û Firehkirina
Demokrasiya Nasnameyan

QAFQAZDA ŞƏDDADI KÜRD DÖVLƏTİ

Azərbaycan tarixən çox millətli olke kimi tanınmışdır. Əlverişli coğrafi mövqeyə malik olan Azərbaycanda müxtəlif etnik mənşəyə malik olan xalqlar əsrlər boyu birlidə yaşayaraq müasir Azərbaycan xalqının formallaşmasında yaxından iştirak etmişlər. Antik Yunan Roma müəllifləri-Miletli Hekatey, Lampsaklı Xaron, Lidiyalı Ksanf, Herodot, Knidli Ktesi, Ksenofont, Strabon, Tit Livi və s. Azərbaycanda yaşayan müxtəlif tayfalardan bəhs etmişlər. Məşhur yunan coğrafiyaçısı Strabon (e.ə. 63-b. e. 23-cü illər) Albaniyada (müsəir Azərbaycan Respublikası) yaşayan 26 tayfanın adın çəkir. Pəhləvi, erməni, ərəb, fars, Suriya mənbələri Azərbaycanda yaşayan müxtəlif dillərdə danışan xalqlar barədə məlumat verir. Ərəb müəllifi İbn Hövqəl Qabiq(Qafqaz) dağlarında 360 dildə danışıldığın göstərir. Digər məşhur ərəb səyyah-coğrafiyası və tarixçisi əl-Məsudinin yazdığına görə Qafqazda hər birinin öz hökməti və başqalarının anlamadığı dili olan 72 xalq yaşayır.

İrandilli xalq olan kürdlər Azərbaycanın aborigen sakinləri olub qədim dövrlərdən müasir Azərbaycan və Ermənistən ərazilərində yaşamışlar. Mənbələrdə kürdlər müxtəlif adlarla yad edilmişdir. Məsələn, erməni mənbələrində kürdlər daha çox marlar(midiyalılar) adlanır. Sasənilərin hakimiyəti dövründə (III-VII əsrlər) kürdlər regionun əsas etnik ünsürləndən biriydi. Təsadüfi deyil ki, ərəb mənbələri Şirvan və həttdə Dərbənddə də kürd məskənlərinin olmasından bəhs edirlər. Ərəb işğalı prosesində ərəblər azərbaycanlılar arasında bağlanmış müqaviləde Balasakan və Savalan kürdlərinin adalarının çəkilməsi kürdlərin yadəlliərə qarşı mübarizəsini və əsas etnik qüvvələrdən biri olmasını göstərir. Təsadüfi deyil ki, Ərəb xilafətinin parçalanması nəticəsində yaranan feodal dövlətlərinin əksəriyyətində hakim sülalələr kürd mənşəli tayflar olmuşlar. Hətta türk mənşəli Saciler dövlətinin (889-941-ci illər) sonuncu hökməti Deysəm ibn İbrahim ibn Şadluyə əl Kürdi-N. H.) hebsden azad etmişdilər. Deysəm Azərbaycanda gəzərək özünə tərəfdarlar axtarırdı. Bu zaman müstəqil olmağa çalışan feodallardan biri də

Məhemməd ibn Şəddad ibn Qurtaq idi (Yenə orada). Məhemməd ibn Şəddad fürsətdən istifadə edərək Salarilər dövlətinə tabe olan Dəbil şəhərini tutaraq hakimiyətini möhkəmlətməyə başlamışdı. Məhemməd Dəbil şəhərini və əhalisini düşmənin həcum və basqınlarından mühafizə etməyi öz öhtəsinə götürərək əhaliyə bir sıra bir sıra vədlərdə vermişdi. (Yenə orada) Erməni müəllifi Vardan (1271-ci ildə ölmüşdür) şəddadilərin mənşəyi və Gəncəyə gəlmələri haqqında çox qəribə bir məlumat verir. O yazır: "Həmin günlərdə Parisos nahiyesinə (Dağılıq Qarabağ vilayətindədir) şəhər knyaz Qriqorinin (Magistros) yəni İrədan üç oğlu ilə bərabər Mam adlı bir qadın gəldi. Oğullar öz anasını knyaza girov verdi, Şotk

buraya köçüb gəlmış Mehranilərə əlaqələndirmişdir. (Kəsrəvi Təbrizi. Şəhriyaranı –romnan, II cild, Tehran 1928, səh. 3). Şəddadilərin hakimiyəti dövründə Arranın ən görkəmli şəhəri Gəncə idi. Onların hakimiyəti Gəncədə təşəkkül etmiş və beləliklə Gəncə şəhəri Şəddadilər dövlətinin paytaxtı olmuşdu.

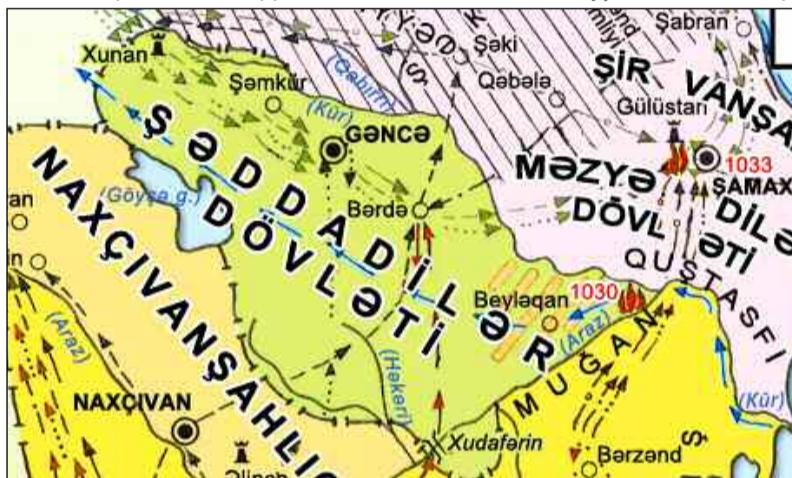
Şəddadilər ilk dəfə Dəbil (Dvin) ətrafında yaşamış 340 (951)-ci ildən Şəddadi Məhəmməd Dəbilde rəsmi olaraq hakimiyət başına keçmişdir. Onun əvladları ise 356 (966/7)-ci ildən sonra Gəncəyə gəlmişlər. 360 (970/1)-ci ildən burada hakimiyəti ələ alaraq

hakimi ilə müharibə zamanı əsir düşərək Səmirəm qalasında dörd ilə qədər. Yeni 337-341 (948-953)-ci illərdə hebsdə saxlanılmışdı. Bu zaman Azərbaycan dövlətində qayda pozulmuş və hər bir vilayət də feodal hakimlər baş qaldırılmışdı (V. Minorski. Şəddadilər, səh3). Hətta Mərzubanın əvladları onun hebs etdiyi sabiq Azərbaycan hakimi Deysəm ibn İbrahim (Sacilər dövlətinin sonuncu hökməti (932-941) Deysəm ibn İbrahim ibn Şadluyə əl Kürdi-N. H.) hebsden azad etmişdilər. Deysəm Azərbaycanda gəzərək özünə tərəfdarlar axtarırdı. Bu zaman müstəqil olmağa çalışan feodallardan biri də

Şəhv olmasına baxmayaraq onun şəddadilər haqqındaki yazılarında qiyaməti tarixi məlumat vardır. Məhəmmədin Dəbildeki hərəketləri Azərbaycan hakimi Mərzubanın oğlu İbrahimə yetişdi. Mərzuban Səmirəmdə hebsdə olduğu zaman Azərbaycanı oğlu İbrahim idarə edirdi. Məhəmməd ibn Şəddadın Dəbili tutduğunu eşidrək İbrahim atasını vassalı Deyrəmus (Veyzur) hakimina məktub yazaraq Dəbili mühəsirə edib Məhəmmədi oradan qovmasını tapşırı. Deyrəmus hakimi də qoşun toplayaraq Məhəmməd ibn Şəddadın üzərinə getdi. Məhəmməd isə əhalisinin qüvvəsi ilə düşmənə siddətli müqavimət göstərdi. Araz çayı sahilində baş verən vuruşmadı Məhəmməd qələbə çaldı, Deyrəmus hakiminin qoşunları qaçaraq yaxın meşələrdə gizləndilər. Bu hadisədən sonra Məhəmməd özünü və ailəsini müdafiə etmək üçün Təll hesli adlı qala tikdirdi. Məhəmmədin qələbə çalması xəberi Ərdəbile çatıldıqda İbrahim Dəbile həcum etmək üçün qoşun toplamağa başladı. O, kürd və deyənlilərdən böyük bir ordu toplayaraq Məhəmmədin üstüne göndərdi. İbrahimin piyada və süvarilərdən ibarət olan qoşunları Dəbil darvazalarına çatıldıqda Məhəmməd onları qarşılıdı və birinci hücumlarını dəf etdi. Lakin bundan sonra döyüş dahada şiddetləndi. Dəbil əhalisi buna döze bilmədiyi üçün Məhəmməddən aralandı. Döyüş meydanında yalnız öz adamları ilə qalan Məhəmməd ibn Şəddad da məcbur olaraq geri çəkilib öz qalasına sığındı və sonradan adamları ilə bərabər Ermənistana getdi. Bundan sonra Dəbil əhalisi Məhəmmədin yanına hörmətli şəxslər göndərərək qayıtmasını xahiş edərək, bir dəha ona xəyanət etməyəcəklərini və etdilər. (V. Minorski. Şəddadilər, səh. 9). Başqa bir fikirə görə Məhəmməd Dəbil ətrafində döyüşdən sonra Ərzuruma getmişdi. Lakin V. Minorskinin rəyinə görə bu zaman Məhəmməd Vaspurakandan uzaq getməmişdir. O eyləmlilərin təzyiqi nəticəsində Araz çayını cənuba doğru keçərək Vaspurakana getmişdi. (Yenə orada, səh. 37). Məhəmməd dəbililərin xahişini qəbul edərək Dəbile qayıtmış və burada hakimiyəti yenidən əlinə almışdı.

(ardı var)

Səhifəni hazırladı: Namiq Həsənov

etdiyi zaman onu Ümmür-Ran, yeni Arranın anası hesab edir. (İbn Haukal. Liber imaginis terrae. ed. J. H. Kramers. Lugd. Batav 1939, səh. 337) göstərir ki, Arranda Bərdə, əl-Bab(Dərbənd) və Tiflisdən böyük şəhər yoxdur. Beyləqan, Varsan, Bərdic, Bərzənc, Şamaxiya, Şirvan, Laican, Şabran, Qəbələ, Şəki, Cənzə(Gəncə), Şəmkür və Xunan isə kiçik vilayətlərdir; şəhərləri gözəl, eyni böyüklükdə və məhsuldardır, yararlı təsərrüfat sahələrinə malikdir. (Yenə orada, səh. 342). Müqəddəsi "Əhsən et –təkasim fi-mərifət əl-əkalim" əsərində yazar ki, Arrana gəldikdə o deniz ilə Araz çayı arasında yarımadada şəklində olub bütün vilayətin təqribən üçdə birini təşkil edir. Məlik çayı vilayəti ortadan bölür, onun paytaxtı Bərdədir. (Descriptio imperii moslemici auctore, ed. M. J. de Goeje, Lugd. BGA, t. III, 1872. Səh. 373)

Arran ölkəsi və buradakı şəhərlər haqqında Yaqut Həməvi belə yazar: "Arran ərəb adı deyildir, bu geniş ölkədir və çoxlu şəhərləri vardır. Xalq dilində Gəncə deyilən Cənzə, Bərdə, Şəmkür və Beyləqan onun şəhərlərindəndir".

Münəccimbaşının "Cami əddüvəl" əsərinin "Şəddadilər" fəsildən göründüyü kimi, çox məşhur olan Arran ölkəsi qərbən, cənubdan və şərqdən Azərbaycanla, şimaldan isə Qafqaz dağları ilə həmsərhəddir. Naxçıvan, Gəncə, Dərbənd, Beyləqan, Şəmkür, Tiflis, hətta Şirvan da Arran şəhərlərindən sayılmışdır. (V. Minorski. Studies in Caucasian history, London, 1953. (Bundan sonra V. Minorski. Şəddadilər), səh. 6-8, 188)

Kəsrəvi Təbrizi arranlıları İran dillerinin birində danışan iranlıların bir qismi kimi göstərməyə çalışaraq onları VI əsrin axırlarında

Azərbaycanda yeni bir feodal dövləti yaratmağa müvəffəq olurlar. (Şəhayif el-əxbər, səh. 507). Şəddadilərin ilk dövlət başçısı Dəbilde hakimiyəti öz əlinə alan Məhəmməd ibn Şəddadın fəaliyyəti haqqında bəzi məlumat verməyi faydalı hesab edirik. Qeyd etmək lazımdır ki, Dəbilde müvəqqəti də olsa hakimiyəti öz əlinə alan Məhəmməd ibn Şəddadın mənşə etibarıyla kürd olduğunu istifadə etdiyimiz bütün ilk mənbələr təsdiq edir. Münəccimbaşı "Cami əddüvəl" əsərinin "Şəddadilər" fəsilin ilk sətirlərinə başlığı zaman onların kürd olduğunu təsdiq edir (Münəccimbaşı. Şəddadilər fəsli, səh. 1). İbn əl-Əsir Şəddadi Fəzlunun xəzərlər üzərində həcum etməsiyle əlaqədar onu "Fəzlun əl-Kürdi" adlandırır (İbn əl-Əsir. Tarix əl-Kamil, VII-XI. Misir, hicri 1290. səh. 171). Yeri gelmişken qeyd edək ki, İbn əl-Əsir Vəhsudan və Memlətin mənşəbəndə rəvvadılər tayfasının da kürd olduğunu göstərir. Kəsrəvi Təbrizi bu fikrin düzgün olmadığını qeyd edərək şəddadilərlə rəvvadılərin qohum olmadığını, şəddadilərin yerli olduğunu, lakin rəvvadılərin mənşə etibarıyla ərəb olduğunu göstərir (Kəsrəvi Təbrizi. Gösrərilən əsəri III cild, səh. 7). Bunu da qeyd etmək lazımdır ki, İbn Xelliqan Dvin şəhəri ətrafindəki kürdərələr rəvvadi adlandırır (İbn Xelliqan. Kitabe vəfiyat-ət əyan və ənbaüz zəman. Təbriz, hicri 1257). Kəsrəvi isə bu rəvvadılər sözünün təşididə yazıldığını və kürd şəddadilərin bunlardan olduğunu göstərir (Kəsrəvi Təbrizi Gösrərilən əsəri, səh. 7).

Gəncə Şəddadilər dövləti Salarilərin Azərbaycanda hakimiyət sürdükləri dövrdə əmələ gəlmışdır. Münəccimbaşının məlumatına görə Azərbaycan Salarilər dövlətinin başçısı Mərzuban 337(948/9)-ci ildə Rey

və Şamiram (Vaspurakan vilayətində) qalalarını aldılar". (Vardan. Vseobşa istoriya, Moskva 1861, səh. 125). Vardan bununla 1044-cü il hadisələri ilə əlaqədar olaraq şəddadilərin Gəncəyə gelmesi və Fəzlun haqqında bəzi məlumat vermişdir. Vardanın "Mam adlı bir qadın üç oğlu ilə İrədan Qriqor Magistrosun yanına Parisos nahiyesinə gəldi"-deyə yazdığı bu qəribə məlumatata başqa mənbələrdə təsadüf edilmir. Yuxarıda qeyd edildiyi kimi Şəddadi Məhəmməd öz oğulları ilə Dvin ətrafına gəlmış

Hüseyin
Kürdoğlu

VETENDAŞ

Neçə min ildirsə xalqımın yaşı,
O qədər zamanın vətəndaşıyam.
Göy yaylağım oldu dağların başı,
Şirvanın, Muğanın vətəndaşıyam.

Dəyə də, muxru da, saray da qurdum,
Azığın yağlıların ağızından vurdum.
Uca dağlarımla yanaşı durdur,
Yenilməz məkanın vətəndaşıyam.

Xan Arazın oğlu, şah Kürün oğlu,
O Qorqud ozanım, o qoç Koroğlu.
Yerlərə yaraşq, göylərə bağlı,
Nə qədər dastanın vətəndaşıyam.

Savalan, Dəlidəğ, İslaklı, Qırqxız,
Çiyindən parlayır günəş, ay, ilduz.
Dənizim, çayım da yaşamaz odsuz,
Mən Azərbəstanın vətəndaşıyam.

Gərək Nizamiyə dünya baş əyə,
Şer qururları Füzuli deyə.
Bu yerde zəkalar ucaldı göye,
Mən elmin-ürfanın vətəndaşıyam.

Vətəndaş şöhrəti ağırdır, ağır,
Bu yola gülə də, mərmi də yağır.
Dünyaya bir günəş yurdumdan doğur,
Bütün bu dünyadanın vətəndaşıyam.

Səsi haqq səsidir qocaman tarın,
Kamanım çağlayıır hey narın-narın.
Ədalət saziyla tufan qoparsın,
Bu sazin, kamanın vətəndaşıyam.

Burda açar gülü min bir dileyin,
Siz də Kürdoğluandan şer dileyin.
Bu suyun, torpağın, odun, küləyin,
Bu göy asimanın vətəndaşıyam.

3.5.2000

YENİLMƏYƏN

BİR BAYRAĞA DÖNDÜNÜZ

Yatın bu dağ sinesində şəhidlər,
Sinəmizdə çarpez dağa döndünüz.
Qiş gecəsi zülmət ilə döyüsdə
Gur məşələ, şam-çırqağa döndünüz.

Nə gördünüz məkrli yer üzündə,
Kül oldunuz alovunda, közündə.
Anaların, bacıların gözündə
Qan qarışq bir bulağa döndünüz.

Ölməyəcək yaralanmış bu məslək,
Məzarınız təpə-təpə al çiçək.
Doğulduz bu torpağın eşqitək,
Şəhid kimi bu torpağa döndünüz.

Zaman duya, dünya bizi dinləyə,
Ürəyimiz nişan oldu gülləyə.
Bakımızda yeni, ülvü Kəbəyə,
Qarabağda uca dağa döndünüz.

Qanımızda kükrəyəcək odunuz,
Qızıl qanla qara ləkə yudunuz.
Azadlıq dastan olmuş adınız,
Bu kitabda min varağa döndünüz.

Ziyarətə dalğa-dalğa sel gələr,
Gün olar ki, Təbrizdən də el gələr.
Yurdumuzdan qaçar qara kölgələr,
Od yurdunda gur ocağa döndünüz.

Tanıdarıq qaniçənin həddini,
Uçurdarıq mənəməliyin səddini.
Qoy xalqımız düzəltsin öz qəddini,
Yenilməyən bir bayrağa döndünüz.

Bakı, 17.02.1990

Ceməsor

"Jibocanêşehîdê azadiyêldîrs Reşo"
Zavayêxwînşerîn, bi xemlekekurmanciyarengin, bi tihnaramûsanaevînê, ristekewerdekêjînê li serqiraxagerdenatedicurisin...

Çiqassor î eykeder, rengêbirînê biherike ... biherike...

Eycanêpak li berkelecanate şitlênazadiyêşindibin...
Kulîkênala me
Ji bin kevirênzordestiyê dibışkuvin...

Dîsa bi tîpêñzîrîn, qiraxaçemêrsordipelînim...
Hêsirênrengareng bi keseraxwe re diherikînim...

Bes e cemobes e... Avdaratejixwîna me têrnabe?
Bes e dilvînêmîrgehê, zavayêcanbuhar
li serpirdaqehremaniyate
dirokê, ewi bi karwanêfîriştan re
di rûpelênazadiyê de binivîsîne...

Bicilênspî, li serhespêspî
digel "DerwêşêŞerqi"

Igid kimi davalarda,
Kurd izini, qoyan Kurdəm.

Sərt qayadan məğrur keçən,
Bal bulaqdan şerbet içən,
Dağ döşündən lalə biçən,
Saf çıçəyi dərən Kurdəm.

Düşmənинe əyilməyən,
Ayaqlara geyilməyən,
Qıruruna yenilməyən,
Kəhər üstə, kürən Kurdəm.

Millətinə mərd yarıyan,
Haq yarasın hey sariyan,
Şərefini tek qotuyan,
Haqsızlığa dinən Kurdəm.

Döyüslərde döyülməyən,
Qeyrətinə söyülməyən,
Polad kimi əyilməyən,
Tən ortadan sınan Kurdəm.

Indi mərdi görünməyən,
Yağla-şoru bilinməyən,
Vətən dağı silinməyən,
Qurbət eldə viran Kurdəm.

Pəran düşdü doğmam, yadım,
Kükük oldu ismim, adım,
Eşidilmir gurd fəryadım,
Əzəməti talan Kurdəm,
İndi yalan, yalan Kurdəm.

Eziz
Xemcivin

Ü "SiyamendêSilîvî"
bikoç ü karwanekîhimhim
me pakrewanêxweguhast...

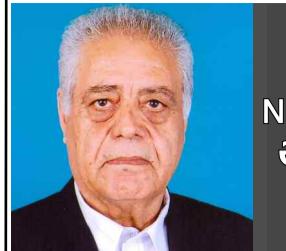
17.03.2012

AZƏRBAYCANIM

Ən uca zirvəsən sən,
ən yüksək bayraqın var,
Dünyalara səs salan
səsin var, sorağın var.
Yaxşıların içinde öz yerin,
öz adın var,
Xalqımızın şöhrəti, şanı
Azərbaycanım,
Hər kəsin qürur yeri,
canı Azərbaycanım.

Qartal kimi zirvədə
qanadlanıb uçursan,
Açılmayan kapıları
qüdrətinle açırsan.
Günəş kimi, ay kimi
hər terəfe saçırsan,
Dünyamızın sultani,
xanı Azərbaycanım,
Hər kəsin qürur yeri,
canı Azərbaycanım.

Bu şərəfli ölkənin
Azərbaycan adısan,
Ömrümüzün bəzəyi,
ağzımızın dadısan.
Damarlarda çağlayıb,
goşub-daşan qanısan,
Cəlil sənin övladın, tanı,
Azərbaycanım,
Hər kəsin qürur yeri,
canı Azərbaycanım.

Nəriman
Əyyub

RÜBAİLƏR

(Əvvəli ötən saylarımda)

"Yaşamaq yanmaqdır" deyib Bəxtiyar,
Vahabzadə daim könüllərdə var.
Səmimi yaşadı fani dünyada,
Neçə milyon sözü qaldı yadigar.

Qorxusuz yaşamaq istədikdə sən,
Heç kimə yamanlıq eyləmə həmən.
Yamanlıq eyləsən bil ki, o zaman
Sənə də yamanlıq edəcək düşmən.

Özün alımsənsə nadandan yayın,
Çünki o deyildi heç sənin tayın.
Haqq acı olsa da dinlə sən onu,
Mənalı keçəcək günlərin, ayın.

Ləyaqətsizləri saymayın diri,
Nə qədər olsa da yekəpər, iri.
Irilik insanın əqilindədir,
Əqilsiz gözəllər deyildi diri.

Buraxma tamahı özünə yaxın,
Allahın verdiyi ruziye baxın.
Tamahı çox olan tezçə qocalır,
Günü çox pis olur elə axmağın.

Özünə bir koma qurmağa tələs,
O zaman əməyin üzərində əs.
Elə ki qalmağa evin düzəldi,
O çəkdiyin əmək deyildi əbəs.

Bu fani dünyada ölüm gerçəkdi,
Ölüm ölüm deyil, yer dəyişməkdi.
O dünya var, yoxsa hələ bilmirəm,
Ölüm bu dünyadan getmək deməkdi.

Nə yuxu, nə şəhvət, nə də ki yemək
Birinin də mənası olmasın gərək.
Öz adına layiq işlər gör ki sən,
Hər zaman yaşadər səni tek əmək.

O şey ki insana tam aşikardı,
Demək orda nəsə xəzinə vardi.
Xəzinəni tapmaq ağıllı işi,
Ağıllı olanlar çox bəxtiyardı.

Səbirli olanda qazanır insan,
Olan o səbirli olammaz peşman.
Səbirsiz heç zaman qazana bilməz,
Səbirsiz olanlar tez itirər can.

Divar tez yixılar zəifse təməl,
Təməl də gərək eyləsin düz əl.
Bacarıqsız bənna təməl qoyarsa,
Axırda binada olacaq əngəl..

Dövran bir günəşdir, ömrü isə qar,
Qar günəş düşəndə olur tarimar.
Əzəldən belədir insanın ömrü,
Mənalı keçirtmək, nə qədər ki var

Düzlük sevən şair taleyi yazar,
Nə yolun itirməz, nədə ki azar.
Artıq zarafatlar olur qüsurlu,
Mənasız yaşayən qəbrini qazar.

Baş salamat olar, dili saxlasan,
Çox danışan rahat olammaz heç an.

Xaylaza
Reshid

Gotereke pirhewas

Gotereke pirhewas,
Balkəş
Ez dixünim
Bi dilekî birin,
Bi dilekî eş...
Erê,

Sözün də yeri var, yeri gələndə,
Söylə həqiqəti, nə gizlət, nə dan.

Təessüflənmə malın, dövlətin getsə,
Vari özü veren alıbsa nəsə.
Görünür nanəcib çıxdığın üçün,
Əlindən alıbdır o verən, kəsə.

Gül içinde olan alağı kəsin,
Gülü bəsləməyə üstündə esin.
Güllərə bənzəyir bəzi gözəllər,
Görəndə çoxalır onda həvəsin.

Dostunun dostuya sən də dostluq et,
Dostun düşməninin yanından tez öt.
İlanın üstünə qonan milçəkdi,
Zəhərlidir onun yanından tez get.

Özünə rəvəm bilməsən nəsə,
Dostuna da rəvə bilməyin kəsə.
Həqiqi dostunun yanında ol ki,
Etibarlı dostdur, səndən küsməsə.

Ağıl gücdən üstün olur hər zaman,
Onu belə yaradıbdır Yaradan.
Ağılıni işlət, gücə güvenmə,
Eylədiyin səhvi nə gizlət, nə dan.

Normadan çox olan yaxşılıq etmə,
Bir də uzun olan çox yola getmə.
Qəddarlıq eyləmək yaxşı iş deyil,
Nə pislik eyləmə, nə də ki itmə.

Mehriban olanda məhəbbət olar,
Mehribanlıq edən hörməti qalar.
Pislik eyləməyin nə mənası var,
Pislik eyləyənlər sonra edir ar.

Söz də şərab kimi məst edər səni,
Məst etdiyi kimi ayıldar yeni.
Çox bilən olsan da az danış, az din,
Həqiqətdir eşit şair deyəni.

Yaxşılıq eyləsən pis ola bilməz,
Yaxşıliga heç nə olammaz əvəz.
Yamanlıq eyləmək nadan işidir,
Yaxşı işlərinlə get dünyani gəz.

Gücsüza rəhm eyle, güclüdən qorun,
Cün ki o güclülər olurlar harın.
Tək Allahın çatır harına gücü,
Ay harın köməyin olammaz varın.

Yaxşılıq pislik də özünə layiq,
Pislik eyləyəndən daim ol ayıq.
Nə pislik eyləmə, nə ayıq olma,
Dalğa güclü olsa saxlamaz qayıq.

Acımadı yemə, doymaqdan el çək,
Az yemək mədəyə eyleyir kömək.
Çox yeyib mədəni yormaq nə lazımk,
Çox yeyənlər şışir, az çəkir əmək.

Yazdıǵına əməl etməyən alım,
Ona hörmət etməz qayğıkeş elim.
Özün ki yazmışan ay alım onu,
Əgər doğrudursa qoy olsun təlim.

Kimin sərvəti çox, səxavətsizsə,
Sərvət başına dəysin, söylədim kəsə.
Zahirən yoxsuldur həmin o insan,
Düşməsin kim ilə o bəhs ha bəsə.

</

Roj Peşmerge Komutanı: Bir gün mutlaka Rojava'ya geleceğiz

Batı Kürtistan (Rojava) Roj Peşmerge Komutanı Muhammed Recep bugün ya da yarın mutlaka Rojava'ya geleceklerini söyledi.

Rojava, Roj Peşmerge Komutanı Muhammed Recep KDP'nin resmi sitesine konu ile ilgili şu şekilde konuştu:

"PYD'nin, Roj Peşmergelerinin Rojava'ya geçmesine izin vermemesi büyük bir hata idi. Hiçbir zaman PYD'nin güçlerine alternatif olacağımızı söylemediğim. Bizler, Batı Kürtistan'ı koruyacak ortak gücün bir parçası olmak istedigimizi söyledik."

"ABD, PYD'yi Roj Peşmergelerinin Dönüşüne İkna Etmeye Çalıştı"

Muhammed Recep konuşmasını şu şekilde sürdürdü: "ABD, PYD'yi Roj Peşmergelerinin Rojava'ya geçmesi için ikna etmeye çalıştı. Ama PYD bunu kabul etmedi. Biz de PYD'nin komutası altına girmek istemedik. Biz, ortak bir güç olarak çalışmak istiyoruz."

"Rojava Bizim Evimiz, Yurdumuz"

Rojava Roj Peşmerge Komutanı Muhammed Recep, konuşmasında şu konulara da yer verdi:

"Bizler, Dêrazor ve Rakka'da savaşmak istemiyoruz. Çünkü buralar Kürtistan toprakları değil. Bugün ya da yarın ama bir gün mutlaka Rojava'ya geleceğiz. Çünkü burası bizim evimiz, yurdumuz." **Basnews**

Başkan Neçirvan Barzani: Birlik olmasaydık süreçten başarı ile çıkamazdık

Başkan Neçirvan Barzani, bugün Kürtistan Bölgesi Hükümeti'nin sekizinci kabinesinde görevli Bakanlarıyla bir araya geldi.

Barzani, "1991 yılındaki Raper'in ardından son dört yıl en zorlu dönem oldu. Birlik olmasaydık süreçten başarı ile çıkamazdık" ifadelerini kullandı.

Başbakan Yardımcısı Kubad Talabani'ye özellikle teşekkür etmek istedigini belirtti.

Başbakan Yardımcısı Kubad Talabani'yi yeni kabinede de Başbakan Yardımcısı olarak aday gösterilmesinden dolayı kendisini kutladı.

Başkan Barzani, şöyle devam etti:

Sekizinci kabinenin çalışmalarına değinen Başkan Barzani, "2014'ün başında petrol ihracatı bahanesi ile Kürtistan'ın bütçesi kesildi ve maalesef ciddi bir kriz başladı. Daha sonra 2 milyona yakın göçedenin gelmesi, petrol fiyatlarının düşmesi, IŞİD savaşı ile birlikte IŞİD'in Kürtistan Bölgesi ile bin 100 kilometre sınırı oluşması da krizi artırdı.

Kürtistan Bölgesi 1991 yılından sonraki en zorlu süreciydi. Kürtistan Bölgesi daha önce siyasi, ekonomik ve askeri olarak böyle zorlu bir süreçten geçmemiştir." Barzani,

zorlu süreci halkın anlayışı ve hükümet kabinesinin birlik içinde çalışması ile atlattıklarını ifade etti.

Sekizinci kabinedeki en zorlu kararın kendisi ve yardımcısı Kubad Talabani için de maaşların eksik ödenmesinin olduğunu belirten Barzani, sözlerine şunları ekledi:

"Memur ve vatandaşların anlayışı sayesinde zorlu süreçten kurtulduk. Bu anlayış olmasaydı kesinlikle bu süreci atlatabazdık. Daha sonra maaşlar düzeldi ve Allah'a şükür bir kaç aydır maaşlar tam ödeniyor. Sıkıntıları günlerin tekrarlanmamasını umut ediyorum. Kabine üyelerine zorlu süreçte birlik-

te çalıştığımız için teşekkür ediyorum. Maliye Bakanı Rebaz Hemîlan'a da çalışmalarından dolayı özellikle teşekkür ediyorum."

Erbil ile Bağdat arasındaki ilişkilere ilişkin değerlendirmelerde bulunan Başkan Barzani, sorunların anayasaya göre çözülmemesi gerektiğini kaydetti.

Barzani, "Bağdat'ın Kürtistan Bölgesi'nin Irak Anayasası'na göre federal bir bölge olduğunu kabul etmesi ve ona göre davranışması gereklidir" diye konuştu.

Barzani ayrıca, yeni hükümet kabinesini her yönüyle destekleyeceğini ifade etti. nerinaazad.org

HDP'den Erdoğan'ın 'Kürt sorunu yoktur' sözlerine yanıt

Halkların Demokratik Partisi'nin (HDP) Van'da düzenlediği "Demokratik Yerel Yönetimler Eğitim Çalıştayı"nda konuşan HDP Eş Genel Başkan Sezai Temelli, 'Kürt sorunu yoktur' diyen Cumhurbaşkanı Erdoğan'a seslendi. Temelli, "Kürt sorunu vardır ve bu sorun tüm sorunların kavşağındadır. Bu sorunu çözmeden başka hiçbir sorunu çözemezsınız" yanıt verdi.

HDP'nin Van'da düzenlediği "Demokratik Yerel Yönetimler Eğitim Çalıştayı" devam ediyor. İki gün boyunca kadın eşbaşkanlarının katıldığı çalıştayın üçüncü günü tüm belediye eşbaşkanlarının katılımıyla başlıyor. İki gün sürecek olan karma çalıştaya, HDP Eş Genel Başkanı Sezai Temelli ile milletvekilleri ve partili yetkililer katıldı.

Burada açıklamalarda bulunan Sezai Temelli, 31 Mart yerel seçimlerinde önemli bir hamle yaparak Türkiye'nin siyaset kulturunu değiştirdiklerini söyledi.

Cumhurbaşkanı ve AK Parti Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın "Kürt sorunu yoktur" sözlerine yanıt veren Sezai Temelli şöyle konuştu:

Şimdilik 'Kürt sorunu yoktur' diyor. Pes, insaf! Bu inkar siyaseti ile yol almaya çalışmak akıl tutulmasıdır. Ne demek 'Kürt sorunu yok?' Bu sorunu çözücek siyaset bu coğrafyada var edilmeli. Bu sorunu çözmeli gereken zat çokmuş ve 'sorun yok' açıklaması yapıyor. Bu siyaseti yok saymaktır. Bu durum halkın kendi siyasetini

kurmaya çalışmaktadır. Bu siyaset sizlik işte kendisini Hakurk'ta, Rojava'da gösterdi. Kürt sorunu vardır ve bu sorun tüm sorunların kavşağındadır. Bu sorunu çözmeden başka hiçbir sorunu çözemezsiniz. Bu sorunun tüm sorunlara organik bir buluşması var. Çözümsüzlükten beslenen bu iktidar işte bu nedenle tecrit,

Merkez Bankası Başkanı'nın Görevden Alınması

Cetinkaya'nın görevinden alınmasının ekonominin içinden çıkmaz bir hal almasının sonucu olduğunu söyleyen Temelli, "Ekonomi o kadar kötü ki Merkez Bankası başkanını bile değiştirmek zorunda kaldılar.

şiddet politikalarını devreye soktu. Türkiye bu soruna vakıf olmak zorundadır. Sadece vakıf değil, müdafil olmak zorundadır. Kürt sorununu görmezden gelerek kendini var etmeye çalışanlar muhalif bile olsalar sorunun bir parçası olmaya devam ederler. Eşit halklar temelinde bir araya geleceğimiz bir sisteme ihtiyaç var. Ortak vatanımızda demokratik Cumhuriyeti inşa etmeliyiz."

Temelli'nin açıklamalarından satır başları şöyle:

carsanız, işsizlik alır başını gider, ekonomik ve siyasi alandaki çöküntü de kaçınılmaz olur" dedi.

Yeni Anayasa Çağrısı

Konuşmasının devamında "Şimdilik demokrasi ittifakı zamanıdır" diyen Temelli, bu konuda şunları ifade etti: "Şimdilik toplumun yan yana gelerek mücadele etme zamanıdır. Biz topluma bir yol haritası öneriyoruz. Gerçek bir demokrasi ve barış için bu uydurma sistemden kurtulmalıyız. Türkiye halkları artık kendi anayasasını yapmalı ve bu demokratik anayasayı hayatı geçirmeliyiz. Anayasalar bir mutabakat zeminin sunar. Bu zemini mutlaka var etmemiz gerekiyor. Bunları eşit yurttaşlık temelinde yapmamız gerekiyor. Herkesin kendisini içinde bulduğu bir anayasa yapabiliriz.

"Yeni Bir Yaşamı Var Edeceğiz"

Belediyelerin ise yerel demokrasiyi inşa etmenin en önemli ayağı olduğunu vurgulayan Temelli, nice değil, toplumsal dönüşüm endekslili bir süreç yürütümleri gerektiğini kaydetti.

Temelli, "Önümüzdeki 5 yılı nasıl yöneteceğiz, nasıl yerel demokrasiyi inşa edeceğiz? bunları konuşacağız. Bunları hayatı geçirirken de eksiklerimizi nasıl ortadan kaldırabiliriz? bunları ele alacağız. Bir tarafta faşizme karşı mücadele ederken, bir tarafından da yaşamı var edeceğiz. Kentlerimizde radikal demokrasiyi inşa etmemez gerekiyor. Bugün ki demokrasi anlayışına eleştiri, yenisi inşa etmektir. Radikal

demokrasi, kadın mücadeleleri, ekoloji ve emek mücadeleleridir. Bu üçünden herhangi birinin ihmali söz konusu değildir.

Attığımız her adımda bu üç adımı sürdürmemiz gerekiyor. Yönetim anlayışımız bu üç sac üzerinden yükselmeli. Yaşamın her alanında toplumsal eşitliği var etmemiz gerekiyor. Yaşamı özgürleştirmek istiyorsak bunlardan vazgeçmemiz gerekiyor. Bu mücadele tüm kimliklerin özgürlük mücadeleleridir. Bu mücadele de radikal demokrasi üzerinden anlam bulur. Biz kimlik siyaseti yapmıyoruz, kimliklerimizle siyaset yapıyoruz. Kimliklerimiz vazgeçilmezdir. Bizim itirazımız bu sisteme ve iktidaradır. Tüm farklılıklarımızla yerel demokrasiyi inşa edeceğiz" dedi.

"Sadece Hizmetten Demokrasi Çıkma"

Sadece belediyeçilik hizmetinden demokrasının çıkışına katkıda bulunan Temelli, konuşmasını şöyle noktaladı: "Sadece hizmete odaklı yönetim anlayışı olmaz. Ancak demokrasiden hizmet çıkar. İnsanların ihtiyaçlarını gidereceğiz ama bunu piyasacı akıldan kurtularak yapmamız gerekiyor. Bizim toplumcu bir belediyeçilik yapmamız gerekiyor. Hayallerimiz, umudumuz büyük. Dünyayı değiştirebilecek gücümüzün olduğu bir özgüvenle hareket edelim." Temelli'nin konuşması sonrası toplantı başına kapalı şekilde devam etti. Dört gün sürecek çalıştay, yarın sona erecek.

[Nerina Azad](http://nerinaazad.org)

80 bin tutukluya tahliye yolu açılıyor... Selahattin Demirtaş da yararlanabilir

Adalet Bakanlığı ve AK Parti'nin hukukçu milletvekillерinin hazırladığı, içinde ceza infaz sisteminde değişiklik hükümlerinin de yer aldığı

değişecek. İnfaz düzenlemeleri ile yargılama sistemine yönelik hükümleri içeren paketin içinde bulunan "tutukluluk süreleri" ve "5 yılın altı-

yargı paketinin tatil girmeden hemen önce Meclis'e sunulması bekleniyor. Teklifin kanunlaşması durumunda, son yapılan hesaplamalara göre cezaevlerindeki 80 binin üzerinde tutuklu ve hükümlünün serbest kalacağı belirtiliyor. Paketin meclisten geçmesi durumunda Cumhuriyet gazetesi çalışanlarının ve eski HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş'ın tahliye olabileceği ifade ediliyor.

Hükümetin ülkenin gündemine getirdiği ve aylardan beri kamuoyunu merakla beklediği yargı paketi Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a götürüldü.

Hürriyet'ten Nuray Babacan'ın haberine göre paketin TBMM'ye sevk edilmesi beklenirken, yasalası, tüm partilerin itirazlarının ne kadar giderileceğine bağlı olarak

daki suçlarda yeniden Yargıtay'a gitme hakkı verilmesi" hükmü Selahattin Demirtaş başta olmak üzere birçok hükümlüyle ilgili sonuç doğacak.

Adalet Bakanlığı'nın hazırladığı yargı paketiyle ilgili birden fazla tartışma bulunuyor. AK Parti, hem infaz düzenlemesi hem de yargılamaya ilişkin yeni hükümler içeren paketi ne yapacağını tartışıyor. Paket, TBMM'de uzlaşma sağlanamazsa 1 Ekim'de yeni yasama dönemine kalacak.

Ancak AK Parti'de yargı paketinin TBMM tatil girmeden temmuzun ikinci yarısında yasalaşacağını iddia edenler de bulunuyor. Paketin içerik ve zamanlaması Erdoğan'la yapılacak görüşmelerden sonra kesinleşecektir.

80 Bin Kişiye Tahliye Yolu

Kamuoyuyla bazı bölümleri paylaşılan paketin, en merakla beklenen bölümünü infaz düzenlemelerinin kimleri kapsayacağı oluşturuyor. Birçok hükümlü ve tutuklu için sonuç doğuracak olan, ceza indirimi ve kısmi af anlamına gelen bu düzenlemenin, içeriği büyük önem taşıyor. Cezaevlerinde kapasite fazlası 67 bin mahkûm olduğu ve yapılacak infaz düzenlemesinin 80 bin mahkûm salıverilmesi sonucunu doğuracağı dile getiriliyor.

Tutukluluk Süreleri

Yargı paketinde, tutukluluk süreleriyle ilgili düzenlemenin, halen cezaevinde bulunan birçok kişi için önemli sonuçları olacak. Buna göre, terör ve toplu suçlarda 2 yıldan fazla tutukluluk söz konusu olmayacak. Ağır cezalik suçlarda 1 yıl, aslı ceza mahkemesinin görev alanına giren suçlarda da tutukluluk süresi 6 ayı geçemeyecek. Bir kişiyle ilgili tutukluluk süresi dolmuşsa, ya kesinleşmiş kararı olacak ya da kararı kesinleşene kadar geçen süre tutuklu yargılama söz konusu olacak.

Selahattin Demirtaş Yararlanabilecek

Ayrıca 5 yılın altındaki suçlara Yargıtay yolunun açılması da aynı biçimde önem taşır. Bu durumda, bu suçlar için temiz makamı Yargıtay olacağı için davalar buraya gidecek. Bu nedenle cezalarda kesinleşmemiş sayılacak. 2 yıl tutuklu kalma süresini dolduran bu durumda cezaevinde bulunanlar hakkında tüm suçlardan tutuksuz yargılanma hakkı doğacak.

Eski HDP Genel Başkanı Selahattin Demirtaş'ın yanı sıra içerisinde bulunan HDP'li milletvekilleri, Cumhuriyet davası nedeniyle cezaevinde bulunan gazeteciler bundan yararlanabilecek.

Nerina Azad

İsveç: Dünya, Kürtlerin kahramanca mücadelelerini ve rolünü kabul etmeli

İsveç Dışişleri Bakanı Margot Wallström, dünyanının Kürtlerin özellikle IŞİD'e karşı savaşta kahramanca mücadelelerini ve rolünü kabul etmesi gerektiğini söyledi.

Bakan Margot Wallström, İsveç Radyosu'nun Kürtçe bölümne ülkesinin İran, Türkiye ve Rojava'ya yönelik siyasetine ilişkin açıklamalarda bulundu.

Wallström, Rojava Özerk Yönetimi ile ilişkileri olduğunu ifade ederek, "Kürtlerle ilişkilerimiz var. Dünyanın Kürtlerin özellikle IŞİD'e karşı savaşta kahramanca mücadelelerini ve rolünü kabul etmesi gerekiyor. Bu süreçte Kürtlere yardımcı olmalı ve desteklemeliyiz" dedi.

Rojava'da tutuklu bulunan IŞİD mensuplarının yargılanmasına ilişkin Wallström, sözlerine şunları ekledi:

"İsveç olarak IŞİD mensuplarının Rojava'da yargılanması için uluslararası bir mahkeme kurulması insiyatifi aldık. Bir çok devlet olumlu yaklaşıyor. Ama bir çok hukuki ve siyasi engel var. Mahkeme nerede ve nasıl kurula-

cak. Nasıl finanse edilecek. Hangi davaları kapsayacağı gibi. Bundan dolayı uzun bir süreç.

Irak yasalarında idam cezası olduğu için Irak'ta yargılanmalarını istemiyoruz. İmkanlar el verirse Rojava'da uluslararası bir mahkemenin kurulması daha iyi olu."

Bakan Wallström, ABD ve İran arasında yaşanan krize ilişkin, "ABD Birleşmiş Milletler'i dinlemeyerek yanlış yaptı. İran ile yapılan nükleer anlaşma iyi yürütüyordu. İran üzerine düşen sorumluluğu yerine

getiriyordu. ABD'nin tavrı sonucunda İran ile yapılan müzakerelerde sorun yaşanıyor" diye konuştu.

Türkiye'de muhaliflere yönelik baskının kabul edilemeyeceğini belirten Wallström, "Türkiye ile resmi müzakere yolları açık. Avrupa Birliği nezdinde muhalifleri serbest bırakması için Türkiye'ye baskı uyguluyoruz. Bu kapsamda Türkiye ile üyelik müzakereleri durduruldu ve baskıları artıracagız" ifadelerini kullandı.

Nerina Azad

Parlamento Başkanı'ndan Türkiye'ye kınama

Kürdistan Parlamentosu Başkanı Vala Ferid, Türkiye'nin Kürdistan Bölgesi topraklarını bombalamasını

kınadı.

Kürdistan Parlamentosu bugün 10 olağan oturumunu gerçekleştirdi. Oturumun açılışında konuşan Kürdistan Parlamentosu Başkanı Vala Ferid, tüm parlementerler adına Türk savaş uçaklarının Kürdistan sınırlarını bombardaması ve sivil ölümle sonuçlanan operasyonu kınadı.

Irak hükümetinin Kürdistan Bölgesi sınırlarına karşı sorumluluğunu yerine getirmesi çağrısı yapan Vala Ferid, Irak Anayasası'na göre bu sorumluluğun Bağdat hükümetinde olduğunu söyledi.

Kürdistan Parlamentosu Başkanı Vala Ferid, Bağdat hükümetinden bombardımanda mağdur ailelerin zararlarının karşılanması istedı.

Geçtiğimiz hafta Türk ordusuna ait savaş uçakları Kandil'in Şeladize mintikasını bombardadı. Bombalama sonucunda 4 sivil yurttaşın yaşamını yitirirken 4'nün de yaralı olduğu belirtiliyor.

Nerina Azad

Kürdistan'da yerleşen mültecilerin sayısı açıklandı

Mülteci İşleri Kurumu tarafından yapılan açıklamaya göre, Kürdistan Bölgesi'nde 250 bin mültecinin yerleştiği belirtildi.

BasNews'e konuşan Mülteci İşleri Kurumu Başkanı Ari Celal, 250 bin mültecinin Kürdistan Bölgesi'ne yerleştiğini belirterek, 20 bin 575 kişi Türkiye'den, 13 bin 162 kişi İran'dan, 756 kişi Filistin'den ve kalanların da Suriye'den Kürdistan Bölgesi'ne sığındığını ifade etti.

Kürdistan'a yerleşen mültecilerin çoğunluğunun kiraladıkları evlerde yaşadığıını ifade eden Celal, yüzde 37'sinin de Erbil, Süleymaniye ve Duhok'ta bulunan 38 kampta kaldığını belirtti. Celal, 30 bin Suriyeli mültecinin de ülkelerine döndüğünü kaydetti. Ari Celal, kamplarda kalan mültecilere verilen hizmetin istenilen düzeyde olmadığını sözlerine ekledi.

Nerina Azad

Sivas Katliamı'nın 26. yıl dönümünde yaşamını yitirenleri saygıyla anıyoruz

26 yıl önce, aralarında Nesimi Çimen, Muhsin Akarsu, Asım Bezirci, Metin Altıok ve Hasret Gültekin'in de bulunduğu 33 kişi, kışkırtılmış- gerici bir gürült tarafından

Sivas Katliamını unutmadık, unutmayacağız!
Dengê Kurdistan

devlet bürokrasisinin, güvenlik güçlerinin gözleri önünde yakılarak katledilişlerini 26. yılında bir kez daha şiddetle kınıyor, katledilenleri saygıyla anıyoruz.. Sivas Katliamını unutmadık, unutmayacağız!

Dengê Kurdistan

DAŞiyek Almanî li xwe mûkir hat û behsa kuştina zarokekî êzdî dike!

Jineke DAIŞE ya bin nijad Almanî, li xwe mûkir hat ku zarokekî êzdî ya temenê wê pênc salî bûye bi awayeke namirovane Ew zarok kuştine.

Li gor itirafa wê DAIŞîye û mîrê wê, Ew keçika Êzdî li

ber tava Havînê girêdane ku pileya germê 45 bûye û waz lê anîne heyâ ji têhna mirîye.

Di dema vegotina çîroka kuştina wê keça pênc salî de, Cêniñer gote dadwerî: Keçik nexweş bû mîz bi xwe da dikir, mîrê min wek cezayekî, Ew keçik li derive girêda û Me li ber tava rojê ew hêla heyâ têhna tavê, keçik kuşt.

Dadgeha bajarê Munchenê, biryara zîndanîkirina wê da bi heta hetayî. Ji ber besdarî di kuştina wî zarokî de kiribû.

Her bi egera peywendîkirinê bi DAIŞE ve, Dodgehe jinek dî ya DAIŞî jî ceza kir, bi zîndanîkirinê bo dema pênc salan.

Ew bikuja bi navê Cêñêfer, temena wê 27 sale, li sala 2014 heyâ 2016 bi rê ya şûkirinê bi çekdareke DAIŞE ve, xizmeta wê rêkxistinê kirîye, li sala 2017ê ji alîyê hêzên Kurdi yên Suriyê ve hatîye girtin û dûv re jî di meha Nîsana 2018yê hatîye vegrandin bo Almanya. **BasNews**

HDP û KKP hewilêne pêvajo ya çareseriye dinirxênin

Rayedarê Partiya Demokratik a Gelan HDP û Partiya Komînîst a Kurdistanê KKP'ê yên Diyarbekirê, daxwaza civakê û hewila HDP'ê ya ji bo destpêkirina pêvajoya aştiyê nirxand. Li gor rayedarê HDP'ê; ew ê ji bo gava destpêkê, li Diyarbekirê meşeke girseyî li dar bixin. Rayedarê Partiya Komînîst a Kurdistanê jî da zanîn ku her çiqas tifaqa wan a bi HDP'ê re li ser hilbijartinan be jî; ew ê jî ji bo destpêkirina pêvajoyeke nû piştgiriya HDP'ê bikin.

Rayedarê HDP'ê yên Diyarbekirê da zanîn ku dê di 8'ê Tîrmehê de li Diyarbekirê meşeke girseyî li dar bixin. Ji bo ku destûr were dayin jî serlêdanê fermî hatine kirin. Rêveberiya HDP'ê û Parlementerên HDP'ê yên Diyarbekirê jî di daxuyaniya banga meşê de da zanîn ku destpêka banga çareseriye li Diyarbekirê bi réya ve meşê tê ragihandin û dibe ku rêxistinê wan ên bajarê din; van meşan wekî rêzeçalakî bidominin. Alîkarê Hevserokê HDP'ê ya Şaxa Diyarbekirê Edip Bînbîr dibêje; em li ser daxwaza civaka xwe van gavan dihavêjin.

Edip Bînbîr- alîkarê hevserokê HDP'ê ya Şaxa Diyarbekirê, dibêje: "Di 8'ê Tîrmehê de dê rêxistina me ya Peyasê meşeke girseyî li dar bixe, em ê jî piştgiriya wan bikin. Ev meş dê bi pêşşengîya ciwanan were lidarxistin. Her beşa civakê ya demokratik û her kesê demokrat êdî li vî welatî dixwaze aşti hebe, û pirsgirêk werin çareserkirin. Em ji wekî HDP'ê hewil didin ku ji daxwazên civakê re bibin bersiv." Ji bo meşa ku tê payîn bi girseyî derbas bibe, ji alîyê baskê ciwanan a HDP'ê ya Şaxa Diyarbekirê ve tê pergalkirin. Beşek ji partîyen Kurdi yên ku di Hilbijartinê Herêmî yên 31'ê Adarê de bi HDP'ê re hevkari kiribûn û hevkariya xwe bi tifaqa hilbijartîne bi encam kiribûn; di vê pêvajoye de jî piştgiriya HDP'ê dîkin. Rêveberê Partiya Komînîst a Kurdistanê Yaşar Kazici jî got ku; dibe tifaqa wan bes li ser hilbijartinan çebûbe lê belê dema mijar daxwazên civaka Kurd ên aşti û aramiyê be; ew ê piştgiriya xwe ji bo HDP'ê kêm nekin.

Yaşar Kazici-rêveberê KKP'ê, got: "Helbet em ê jî piştgiriya xebatîn HDP'ê yên ji bo daxwaza pêvajoye bikin. Me tifaqeke hilbijartîne kiribû lê pişî hilbijartîne ji xebat û hevdîtinê me bi HDP'ê re dewam dîkin. Ëdî alîyê Kurd dixwaze aliyê din ên siyasi jî bi aqileke hevpar bihihîjin hev û bi daxwazên hevpar tevbigerin." Meşa HDP'ê ya li Diyarbekirê, dê bi dirûşima; "Ji şer re na, bi siyaseta demokratik ji çareseriye re erê" tê pergalkirin. Li gorî ragihandina rayedarê HDP'ê yên herêmê; ew ê daxwaza civaka Kurd a destpêkirina pêvajoyeke nû, aşti û aramiyê bi çalakiyên cihêreg ragihînin. Li gorî şîrovekarê siyasi jî dinirxînin; pêvajoyek dest pê kirîye lê veşarı dimeşe.

kurdistan24.net

Egera pêvajoyek nû tê niqaşkîrin

Li aliyeke hevdîtinê bi Rêberê PKKê Abdüllah Ocalan re, li aliyeke dengêni diyarker ên Kurdan di hilbijartinan de, li aliyeke jî gotara Serkirdeye PKKê Cemîl Bayîk û rewşa Rojavayê Kurdistanê; li Tîrikyeyê wek destpêka pêvajoyeke nû li Tîrikyeyê bo çareseriya pirsgirêka Kurd tê şîrovekirin. Çavdêrên siyasi amaje dikin ku Kurd li Tîrikyeyê bune aktorek girîng û di siyaseta navneteweyî de jî Tîrikye ketiye tengasiyê û ev yek Tîrikyeyê neçar dike ku pêvajoyeke nû bide destpêkirin. Çavdêrê Siyasî Sitki Zîlan di wê baweriyê de ye ku pêvajoyeke nû dest pê kiri ye û divê pêvajyo bi awayeke zelal bimeše. Sitki Zîlan-çavdêrê siyasi-dibêje: Bi wisa dizî nabe. Qandîl, Ocalan, Erdogan, Mît nikarin vî karî bi dizi bimeşînin. Divê a yekem ev mesele vekirî be, a duyem pirralî be, a sîyem jî divê garantor hebe. Garantor jî pêkan e ku Neteweyen Yekgirtî, Yekîtiya Ewropa an jî Emerîqa be. Garantor tine be ev saff nabe."

Derbarê destpêka pêvajoyek nû çareseriye û çarenivîsa pêvajoye de akademisyen balê dikêşin ku çarenivîsa pêvajoya nû dê li gorî hevsengiyê rojhilatanavîn diyar

bibe. Akademîsyenê Zankoya

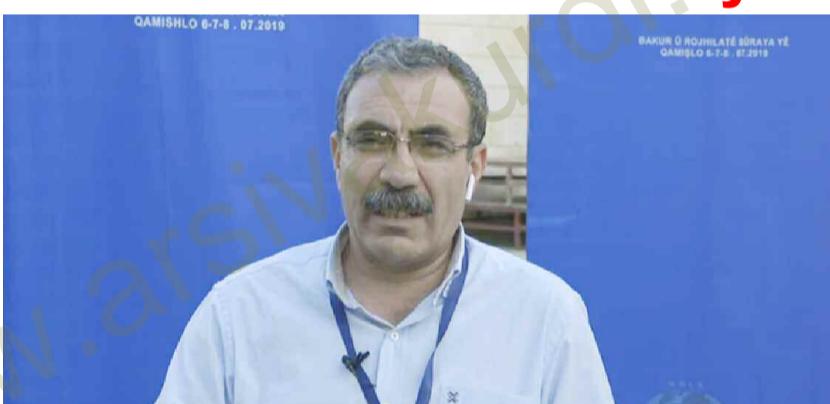
Dîcle yê Beşa Zanistêni Siyasî Vedat Koçal amaje dike ku di pêvajoya nû de hîn aktor diyar nebune lê ew yek teqez e ew Hewlîra ku dîplomatêne dewletên bîhêz jê kêm nabin aktorek sereke ye. Vedat Koçal-akademîsyen ê Zankoya Dîcle yê beşa zanistêni siyasî, got: "Xuya ye pêvajoyek nû dest pê kiri ye. Lê bi ya min ev pêvajyo ji ber ku Tîriye di pirsgirêka Kurd de xetimiye dest pê kiri ye û dê dewlet Kurdish mijul bike heta hilbijartina serokomariye a 2023yan. Cemîl Bayîk di gotara xwe de wê peyamê dide ku dibêje bêyî me pirsgirêk çareser nabe û Ocalan muxattabê

sereke ye. Lê di 23yê Hezîranê de bandora Ocalan hat qelskirin. Niha dewlet pêvajoyek daye destpêkirin lê muxattabêne pêvajoyen hîn diyar nebune. Ji ber vê yeke jî neçar e ku muxattabek di qada navneteweyî de bibandor peyda bike ew jî Hewlîr e."

Çavdêrê siyasi û akademîsyen tînîn zimêni ku bo çareseriya pirsgirêka Kurd her çiqas pêvajoyek dest pê bike jî ev yek tenê wê bo çend salan demeke bê pevçûn bîne holê û paşê dê wek rabirduyê pevçûnên gelek giran dîsa dest pê bikin; ya girîng ew e ku pirsgirêk ji bingehê ve were çareserkirin ew jî bi nasîna mafêne Kurdan di makezagonê de pêkan e.

kurdistan24.net

Aldar Xelîl: Amerîka û Hevpeymanan danûstandinêni re anîne rojevê

LÊN RÜBİRÜBÜNA HIZRA TERORÊ Û BI CİHANÊ NASANDINA TAWANÊN WÊ

Endamê Desteya Rêveber a Tevgera Civaka Demokratik (TEV-DEM) Aldar Xelîl ragihand, bi navbînariya Amerîka û Hevpeymaniya Navdewletî, eger e danûstandinê wan bi Tîriye re çê bibin.

Aldar Xelîl li ser Konferansa Navdewletî ya derbarê de DAIŞE ji K24ê re ragihand, DAIŞ ji alîyê leşkerî ve têk çû, lê hîna bandora wê li ser beşek ji civakê heye û hizra wê jî maye. Herwiha şaneyên wê yên razî jî hene û metîrsî heye ku careke din xwe birêxistin bike. Armanca vê konferasê jî ew e, ji alîyê dîrokî, siyasi û hemû aliyan de rastiya DAIŞe were nasîn.

Amaje bi wê yekê kir, bi hezaran

çekdar û malbatê DAIŞe di zîndana û kampê Bakur û Rojhîlatê Sûriyê de ne, ev jî barek e li ser Rêveberiya Bakur û Rojhîlatê Sûriyê, pêwîst e li ser asta cîhanî jî welatên ku ev çekdar jê ne bi berpirsatîya xwe rabin û endamên xwe werbigirin. Yan ew welat welatiyên xwe werbigirin, yan jî dodgeheke navdewletî li vê herêmê bê avakirin.

Li ser mayîna hêzên Amerîki li Rojavayê Kurdistanê Aldar Xelîl got: Li gor nakokiyêni li Sûriye, Türkiye, Îran û Iraqê hene, Amerîka zû bi zû ji Rojhîlatê Navîn dernakeve.

Derbarê egerên danûstandinêni di navbera Rêveberiya Xweser û Tîriye de, Aldar Xelîl diyar kir jî, ji

kurdistan24.net

Sine elektrîkê dide Silêmaniyê

Berpirsekî parêzgeha Silêmaniyê ya Herêma Kurdistanê ragihand, dê ji parêzgeha Sine ya Rojhîlatê Kurdistanê xeteka elektrîkê bikşînin Silêmaniyê.

Berpirsê elektrîka parêzgeha Silêmaniyê, Salar Hîsamedîn ji medaya YNKê re gotiye, ewê ji parêzgeha Sine ya Rojhîlatê Kurdistanê elektrîkê bikşînin Silêmaniyê.

Salar Hîsamedîn her wiha gotiye, dê di nav du rojêne bê de bi berpirsê parêzgeha Sine re li ser kîşandina wê xeta elektrîkê bigihêne rîkeftinê.

Berpirsê elektrîka parêzgeha Sine

jî gotiye, ewê destpêkê 300 mîga wat elektrîk bidin Silêmaniyê paşê eger

wan xwastin ew dikarin hetanî 900 mîga wat jî bidin.

BasNews

Jiyana Simkoyê Şikak...

Simkoyê Şikak an Smayîl Axayê Şikak an jî Simko (z. 1887 Kela Çariyê – m. 30'ê pûşperê, 1930 Şino), serhildêr û rîberêkî kurd ê ji êla şikakan bû. Smayîl Axayê Şikak, yê ku pirranî bi navê Simko (an jî Simkoyê Şikak) di nava kurdan de hatiye naskirin, yek ji wan rîbera ye ku di dîroka azadîxwaziya gelê Kurdistanê de xwedî rûmet û xebateke berbiçav e. Girîngiya serhildana Simkoyê Şikak ku nêzî 25 salan dom kir, ew e ku piştî şerê cîhanê yê yekem nêzî %50 ji axa rojhilatê Kurdistanê ji desthilatdariya dewleta Îranê rizgar kir û mîna desthilatdarekî kurd karê xwe yê hukimdariyê meşand. Ev karê han (ku Simko dikarî hemû hêzên êl û eşîretên kurdan li dora hev bicivîne), di serdemeye ku sistema feodalîzmê li hemû Kurdistanê di bin nîrê axatiyê de bû, pêkhat.

Secerename û nasnameya êla Şikak

Kela Smayîl Xanê Mezin (bapîrê Simko yê mezin, bavê Elî Xanê bapîrê Simko) li nêzî çemê Berandizê li herêma Urmiyê ye û ev keleb wek şûnewarekî dîrokî di nava kurdan de weke ziyaretgehekê tê hesibandin.

Şikak di rojhilatê Kurdistanê de piştî eşîreta Kelhûr (li herêma Kırmaşan), mezintirîn eşîreta vê para axa Kurdistanê ye ku di çaxê desthilatdariya Qacarî û Pehlewiyan de li Îran û Kurdistanê xwedî rolekî aktîv yê siyâsî bûne.

Piştî ku Mihemed Xanê Qacar (damezînerê silsîleya Qacariyan) bi ji navbirina desthilatdariya Zendîyan, desthilatdariya hemû Îrana mezin girt destê xwe, fermandarê kurd Sadiq Xanê Şikak ji hevkarê wî bû. Lê Mihemed Xanê Qacar zor û sitemkariya xwe gîhand radeyekê ku heta li dijî mirovîn mîna Sadiq Xanê Şikak ji kete liv û lebatê û hewîlîn ji navbirina wî jî dane. Sadiq Xan ku xwedî hêzeke zêdetir ji 10.000 kesan bûye, bi kuştina Mihemed Xanê Qacar ji hatiye tawân barkirin ku di sala 1797'an de li bajarê Şuşa (Şoş) di nava xîveta xwe de tê kuştin.^[1] Sadiq Xanê Şikak yekemîn kes e ku navê wî di serûkaniyê dîrokî de weke fermanbarekî kurd yê girêdayî êla Şikak hatiye nîvîsandin. Piştî wî malbata Simkoyê Şikak di qada siyâsî ya herêma bakurê rojhilatê Kurdistanê de, xwedî navekî xuyakirî ye. Ji wan kesayetian Smayîl Xanê Mezin, Cazê (jîna Smayîl Xanê Mezin û dayika Elî Xan), Elî Xan, Mihemed Paşayê kurê Elî Xan, Cewer Axa û Simkoyê Şikak ku tev bi nemerdî û awayê xapandinê ji aliye Iraniyan ve hatine kuştin.

Êla Şikak ji du tîreyan (Kardarî û Ebduyî) pêk tê:

Tîreya Kardarî ji deh şaxan pêk tê: Fenevê, Mamedî, Nîsanî, Delan (Delanî an jî

Delî), Xidirî, Botan, Hinare, Pisaxa, Gewirk û Xelûfan.

Tîreya Ebduyî ji ji neh şaxan jêre pêk tê: Kizînî, Keçelî, Pisaxa (malbata Simkoyê Şikak), Etmanî, Çerkoyî, Men-dolekî, Neimetî, Êverî û Şekerî.

Ji van her du tîreyan tev di bin desthilatdariya Pisaxayan de bûne ku di çaxê serhildana Simkoyê Şikak de û di bin

bi nemerdî ji aliye desthilatdarekî û Iranî ve hatine kuştin. Mihemed Axayê Şikak ji piştî kuştina kurê wî (Cewer Axa) cû Stenbolê ku ji sultanê Osmanî (Sultan Ebdulhemîd) dawa hevkariyê ji bo tolhildana xwîna kurê xwe bike. Li wir rîzek taybetî jêre hat girtin û nasnavê Paşa dane wî. Lî bi hewldanê berdevkê û Iranî, Mihemed Axa

rîbertiya wî de, bi awayê konfederasyona eşîretan hevgirtinek bîhêz di navbera eşîreta Şikak, Milan, Herkî, Ertûşî, Dirî û hinekîn din de hat çêkirin.

Mîna ku mezin û rihsipîyen eşîreta Şikak didin diyarkirin, esilê wan ji Cizîra □Botan hatiye û navê yekemîn kesê vê malbatê Ebdû bûye ku bi neh kurên xwe re ji wir ber bi herêma Urmiyê û Soma ya Bîradostê koç kirine. Li gorî hevpeyîneke di sala 1993'an de bi apê Evdî re hatiye çêkirin. (Ew şervanekî çaxê şoreşa Smayîl Xan bû ku heya roja şehîdbûna wî li bajarê Şinoyê, pêre bû.) Apê Evdî li ser koka malbata Smayîl Xanê Şikak wiha dibêje: "Ebdula Veg (Ebdû an jî Evdu) xwedîyê neh kuran bû ku ji Cizîre hatin Somayê. Kurekî Evdu Begê yê bi navê İbrahim Aşayê Çep hebû ku pir mîrxas bû. Ji wî re kurek çêbû ku jêre Smayîl Aşayê Mezin digotin. Ango bapîrê mezin (bavê bapîr) ê Simkoyê Şikak bû. Elî Xanê kurê Simkoyê mezin xwedîyê 6 kuran bû: Ehmed Axa, Mihemed Axa (bavê Simko û Cewer Axa), Temer Axa, İbrahim Aşxa, Hecî Aşxa û Qasim Axa. Mihemed Aşxa jî xwedîyê 6 kuran bû: Cewer (Cefer) Axa, Smayîl Axa ango Simko, Şükîr Axa, Ehmed Axa, Xurşîd Axa (di şerî bi asûriyan re li Dîlemanê hate kuştin) û Elî Xan (di çaxê şandina bombeya ku ji aliye dewleta û Iranê bi navê şîrînî ji bo kuştina Simko hatibû şandin, li çariye şehîd bû)."

Di Rojhilatê Kurdistanê de ji çaxê serhildana Kela Dimdimê heya roja îro, hemû rîberên kurd bi navê çareserkirina pirsgirêkî kurd û hevdîtinê, hatine xapandin û di bi awayekî dûr ji exlaqê siyaset û mirovanetiye ji aliye desthilatdarekî û Iranê ve, hatine kuştin.

Ji serokên êla Şikak Simkoyê Mezin (Smayîl Xan), Elî Xan, Cewer Axa û Simkoyê Şikak tev bi navê hevdîtin û çareserkirina pirsgirêkî siyâsî

karê şervanî û mîrxasiyê de zîrek û netirs bûn, ji Kela Çariyê ber bi bajarê Tewrêzê meşyan. Heft kesen hilbijartî ku bi Cewer Axa re cûn ev bûn: Mistefa Newrozî (Xalê Mistê), Xalê Mîrzî (Xalê Cewer û Simko), Sedo, Hacî (Haco), Caço, Seyîd Mihemed (Seydo) û Qasim (Qaso). Piştî 40 rojan ji aliye wîfîhî û Iranî Mihemed Elî Mîrza ve fermâna kuştina Cewer Axa bi telegrafekê, gîhiş destê Nizamûl Seltene û ew di seraya dewletê de hat kuştin. Ji heft kesen ku bi Cewer Axa re bûn, pênc kesan karî bi şerekî giran xwe ji bajarê Tewrêzê bigehînin kela Çariyê û xebera bûyerê bigehînin kurdên herêmê. Mihemed Axa ji bo tolhildanê bi riya Sultan Ebdulhemîdê Osmanî cû Stenbolê, lê nekarî raya wan ji bo vî karî bikışîne aliye xwe. Wek hat gotin ew bi komployen konsulosê û Iranî, êdî ji Stenbolê venegerî Kurdistanê û bi her awayê ku bû, hat wenda kirin. Kurdan ku bi şeweyek aktîv di şoreşa meşrutexwazîn û Iranî (1905 – 1911) de, xebat dikirin, ji vî karê Nizamûl Seltene nerazîbûna xwe dan xuyakirin. Herwiha azadîxwazîn din yên û Iranî li bajarên mina Tewrêz û Tehranê

jî ev karê dewleta û şermezar karin. Li pey kuştina Cefer û Mihemed Axayê bavê wî, Simko ku xorxî ciwan bû, li ser daxwaz û şewra rihsipîyen eşîreta Şikak, bû cîgirê birayê xwe yê mezin. Ev di rewşekê de bû ku du hissîn nişimanperwerî û tolhildanê di dil û mejîyê Simkoyê ciwan de gelek bîhêz bûn.

Destpêka Serhildana Simkoyê Şikak û Sedemên Bingîhîn

Piştî şoreşa Şêx Ubeydehayê Nehrî (sala 1880'an), serhildana Smayîl Axayê Şikak di rojhilatê Kurdistanê de şoreşa herî mezin û domdirêj tê hesibandin. Di çaxê vê şoreşê de bû ku kesayetîa tehqîrbûyî ya kurd wek neteweyekê, hînekî bişkîvî û hissîn millî di nava kurdên vê perça Kurdistanê de zêdetir ji berê zindî bûn. [çavkanî pêwîst e] Kurdan karî wek netewe hebûna xwe di hemû û Iranê de bidin selmandin û berevajî xwesteka şovînîstên faris, hurmeta xwe ya civakî û siyâsî wek mîrasekî dîrokî biparêzin. Ji bona wê jî nîvîskar û dîrokzan Kirîs Koçêra, Simkoyê Şikak bi weke bavê nasyonalîzma kurdî ya di rojhilatê Kurdistanê de binav dike.

Li gor gotina mezinîn Evduyaşan Simko di çaxê şehîdbûna Cewer Axa de xurtekî 18-19 salî bûye. Yanî sala ji dayibûna wî 1887 an jî 1888'ê zayînî ye. Herwiha Tahirxanê Kurê Simko dide diyarkirin ku dema bavê wî li bajarê Şinoyê hatiye şehîdkirin, temenê wî 42 an jî 44 sal bûye. Simko ku ji aliye Xalê Mîrzî û mezinîn din yên êla Şikak ve wek cîgirê bav û birayê xwe yê mezin hatibû

hilbijartîn, di dilê xwe de ji bîbextî û nemerdiya desthilatdarekî û lebaten û lebaten wî de hissa tolhildanê gelek bîhêz bûye. Ji ber wan hemû derd û belayên ku bi ser malbata wan de hatibûn, mirovekî kêm axiftin û xemgîn bûye û gelek bi xwe re ponijiye.

Hissa tolhildanê jî bi sedemên dîrokî ve girêdayî bû. Simko baş dizanî ku ji bapîrê wî yê mezin Smayîl Xan bigire heya birayê wî Cewer Xan tev bi nemerdî ji aliye berpirsyarê dewleta û Iranê ve hatine xapandin û kuştin. Ji bona wê baş dizanî ku desthilatdarekî û Iranî li wî jî nagerin û yê rojekê bela xwe li wî jî bidin. Çimkî Simko xwedî hêzeke mezin ya leşkerî bû û wek mezinê eşîreta Şikak di nava kurdan de mirovekî bi qedir û rûmet bû. Wî dizanî ku û Iranî dixwazin wî jî weke bira, bav û bapîrên wî, bikujin. Lî ferqa di navbera Simko û bira û bavê wî de, di vir deye ku bîr û rayê Simko yên siyâsî (wek rîber û kesayetîek siyâsî yê kurd) ji bo azadî ya Kurdistanê bêtir ges bûn. Çaxê ku cîgirê walîyê Azerbaycanê (Mukerrem el Mulik) di sala 1919'an bi hevkariya ermeyîyan, bombeylek çêkirin û di nava qotiyekî de bi navê şiranî ji Simko re şandin, neyartiya Simko bi dewleta û Iranê re derbasî pêvajoyek siyâsî û eşkere-tir bû.

Têkiliya Simko bi du kesayetîek kurd Ebdulrezaq Bedirxan û Seyîd Teha Gîlanî (nevîyê Şêx Ubeydullahê Nehrî) re, şoreşa di bin desthilatdariya Smayîl Xanê Şikak de, di rojhilatê Kurdistanê de û heya radeyekê jî li bakurê Kurdistanê, berfirehtir kiriye. Lî wek jêder û şahidîn zindî dibêjin Seyîd Teha Gîlanî heya dawiyê bi Simko re nemaye û navbera wan li ser awayê têkiliya bi inglezîan re, têk çûye.

Kirîs Koçêra di derbarê têkînî Simko bi dewleta û Iranê re dibêje: "Bi vê hindê re ku Simko kîna xwe ya li hemberî û Iranê venedîşart, gotibû ku bizava min li dijî û Iranê tolhildanî jî têde bû, çimkî bav û bapîrên min, xizim û kesen min yên nêzîk û cotek birayê min, tev bi destê karbîdesten û Iranê hatine kuştin. Lî bi vê re jî Simko gelek caran behsa vê rastiyê kiriye ku armancê şoreşa wî ji bo berjewendiyen netewî bûne û tenê ji bo tolvekirinê nebûye. Di vê derbarê de Simko gotiye: Hemû kes dizane ku gelê kurd heya niha ci bi ser de hatiye. Mirovîn wan yên mezin yên weke Smayîl Xan û Elî Xan bi şeweyek gelek zalimane ji aliye Iraniyan ve ji nav cûne. Ez niha ji bo gelê Kurd têkûşînê dikim, lî tolhildana ji zordar û bedkaran hê jî maye û ji bîr nabe".

Jîyan û bi serhata azadîkarê gelê kurd Gêneral Mistefa Barzanî

(despêk hejmara 451)

Sala 1919-an Mistefa Barzanî li ser bîryara birayê xwe Şêx Ehmedê Barzanî dema ku xortekî 19 salî bu weke fermandarekî şervan û şareza, bi hêza xwe wê ji bo hevkarîya xebatkarên şoreşa Şêx mehmûdê Berzinçî xwe gêhand herema Silêmanîyê. Hêza wî bû du qoli ku halîkarî ji qolla Pîyaw û koma din jî ji navçeya Balek de derbas bun. Ew herçend di rî de rastî şerê bi eşretêne hevkarîn îngîlizan re rast hatin jî, lê bi fidakarîyêk mezin û şehîtbuna çend şervanê Kurd wan xwe gêhandin herema Silêmanîyê. Mixabin berî ku ew bigêhin wê derê şoreşa Şêx Mehmûdê Berzençî jî bi dilî ji Kurdistanê hat dur xistin. Mistefa Barzanî bi ve kiryara xwe da îspatkirin ku pêvista her kes bi şeveyek netewî nêzî pirsgireka gelê xwe bibe.

Kurdistanê (Mihabad 1946) de jî Melle Mistefa Barzanî sînorê destçêriki bi fermî nas-nekirin û xwe gêhand paytexta komara bajarê Mihabadê. Ev nîsanek ji bo selmandine ve

Lê şerê herî mezin ku nemir Mistefa Barzanî hertim di jiyana xwe de bi serbilindî û şanazî behs

rêbaratiya şoreşa Kurdan dihat hesibandin, bi giranî hat bombabankirin û her çend

tanê dijîn. Kesênu li ser erdningarîyêk bedew û rîngin jîyanê derbas bikin, zu bi zu nikarin fêrî

li şer kirîye, şerê bi navê (Dole Vajî an ji Dola Vajîya yê ku di rojê 3 û 4-ê 02). Şûbatê sala 1931-an de li Dola Vajîya li hemberî artêsa dewleta Îraqe qewimî.

Barzanîyan bi mîranî berxwedan kirin û di destpêkê de hinek serkeftin bi dest xistin lê nikarin li hemberî hêza pircek û cebilxanê û firokên şer yên Ingîlizan, li berxwebidin. Pişti we buyerê Şêx Ehmed û malbatên Barzanîyan neçar man di havîna sala 1932-an de derbasî bakure Kurdistanê bibin. Lêbihara sala 1933-an dewleta Tirkîyê Şêx Ehmedê Barzanî ku wê demê rîberê siyasi olîyê hereketê bû, bi çend şervanê wî jî Tirkîyê teslimî dewleta Îraqe kirin. Ji vê tarîxê û pêde di dîroka serhildana Barzanîyan de rûpelê durketin û derbiderîyê vedibe û jîyanek tijî êş û buyer di nava Kurdên başûrê Kurdistanê de dest bêdike. Dema ku Mistefa Barzanî ev bêbextiya dewleta Tirkîyê dît, ji wir ber

jîyanâ dûrî coxrafiya Kurdistanê jî bibin. Bi wateyek din jîyanâ durî ciya û newelên Kurdistanê jî bo Kurdan pir nexweş e û malbatên wan yên ji Kurdistanê hatin durxistin, li benda derfetek bicuk bun vegerin welatên xwe Kurdistanê.

Şerê cîhanê yê duyemîn Pirsigireka Kurd u Doza Mistefa Barzani:

Şerê cîhanê yê duyemîn derfetek girîng ji liv û xebata siyasiya kurdên başur û rojhilate Kurdistanê re afirand ku di warê ramyarê (politîk) de ji bo netewa xwe karekî bikin.

Sala 1943-an partiya Hîwa bi serokatîya nemir Refiq Hilmî xebatek nîhînî û bi dîsplîn di bajarê Îraq û Kurdistanê de didan meşandin. Berpirsiyaren

rastîya dîrokî bu ku di navbera Kurdan de hevgirtinek bîhêz pêkhatîbu. Lê mixabin merc û rewşa siyasiya cîhanê, dîroka Kurdan ber bi rîyek din ya berovajî berjewendiyên Kurdan ajot.

Yekemîn serhildan û şorêsa Barzanî di roja 9-e Sibata sala 1931-an (09.02.1931) de bi beşdarbuna 80-ê şervanê Kurd di bin serokatîya Mistefa Barzanî de di şerekî bi navê (Berqê Begê) li diji artêsa Îraqê destbêkir. Di vî şerê ku pişte di domandina qedera siyasiya Kurdên başûrê Kurdistanê de rolekî girîng list, hêzên artêsa Îraqe bi giranî li hemberî şervanê kurd şikestê xwarin û xisarek canî û maddî ya zêde bi dewlwta Îraqe ket. Li hemberî şehîdbuna 5 peşmergeyên Kurd û birindarbuna hejmarek kêm ya şervanê kurd, artêsa dewleta Îraqe 126 kuştî û bi sedan birîndar li pey xwe hîştibun.

Ev tê wê wateyê ku di çaxê serhildana sala 1931 û 1932-an de êdi tiwan û hêza Mistefa Barzanî wek rîberekî şareza li hemberî hêza dûjmin bi temamî hatibu ekere kirin.

Di şere Dola Vajîya de Mistefa Barzanî yê 28 salî bi wan şareziyên ku li ser takîfîn şerê partizanî hebun, karî bi hevkarîya şervanê xwe 235 esker û fermandarên artêsa dewleta Îraqe bikujin û bi sedan kes jî hêzên dewletê jî di vî şerî de birindar bun. Ev di helakî da bu ku ji şervanê Barzanî tene 12 kes hatibun şehîd kirin. Di vî şerî da jî ber wan hêris û berwanîyen ku li gor zanist û takîfîn şer bênumune bun, stêrka şansê Mistefa Barzanî wek rîber û serleskerê kû jê hatî roj bi roj gestir bu û wî karî di nava Kurdên hemu Kurdistanâ mezîn da hêzek menewi ya bilind biafrîne. Bona wî vî şerî ne tenê di nava Kurdan de belkî di nava medya dewleten cîran û cîhanî de ji dengekî bilind veda. Ji bona bêtir nasandina van calakîyen dîrokî li ser hereketen Barzanî pewîstîyek girîng bi lêkolînen akadêmik û zanistî heye.

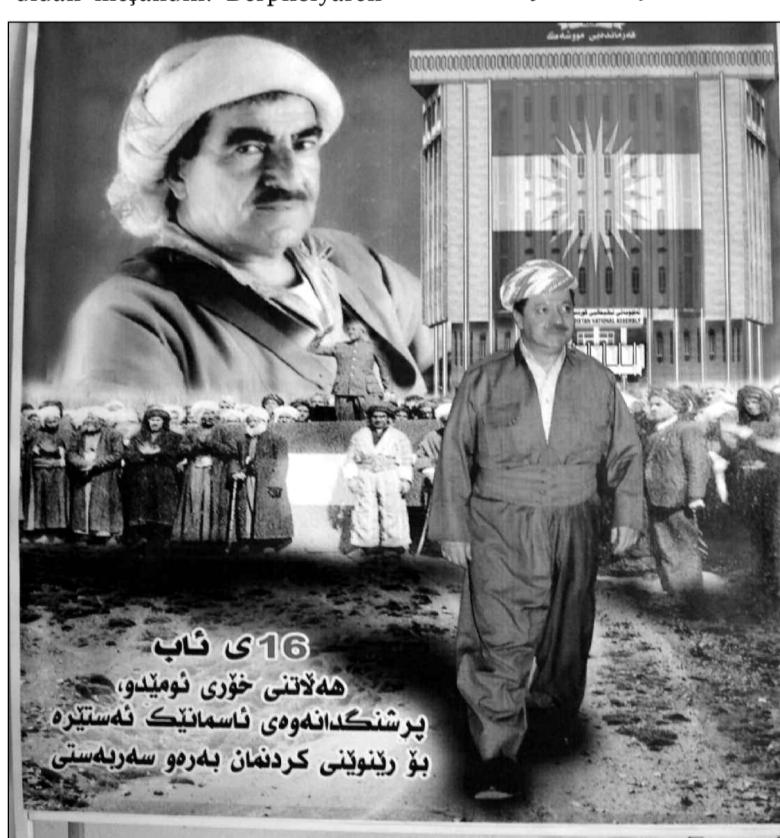
Bihara sala 1932-an artêsa Îraqe bi hevkarî û piştgirîya hêza esmanî û leşkerîya dewleta kedxara Britanîya, hêrisêk giran bir ser herêma Barzan. Gundê Barzan ku wek navendeke

bi cîayê Kurdistanê cu û xwe teslimî dewlwta Îraqê nekir. Lê li ser daxwaza Şêx Ehmed, Mistefa Barzanî jî xwe gîhand cem birayê xwe (Şêx Ehmed) yê ku di girtîgeha bajarê Musilê de bu. Mistefa Barzanî herçend dizanî ku jîyanek tal û nexweş li benda wî ye lê ji ber tewazî û qanûnên malbatî, bi kîfxweşî jîyanâ girdîgehê ji xwe re hilbijart.

Sala 1932-an di çaxê jîyanâ hêşîri û dilketîda Barzanîyan dê, dewleta Îraqe bi rînmûniya axayê xwe yên Brîtanî Şêx Ehmed, Mistefa Barzanî û malbatên Barzanîyan berê şandin bajarê Musilê û pişte jîb bo Nasirîye, Kifîr û Pirde (Alton Kopri) û di dawîyê de ji bo Silêmanîyê sirgun kirin.

Di dawîya bîhara sala 1936-an Mistefa Barzanî jî bo gotubêjîn dîplomatîk bo bajarê Musilê hat vexwîndin, lê berpirsiyaren dewleta Îraqe li wur Barzanî girtin û bi kiryareke durî exlaqe mirovanatiyê walîyê Musilê ye wê çaxê xwest ku bi dayîna jehrê, wi ji holê rake, lê Mistefa Barzanî pişti du hefteyan ku ketibu hale bêhîşyê, ji mirinê rizgar bu.

axa bav û kalên xwe Kurdistanê

16 ناب
هەلاتنى خۆرى نومىدو،
پرسنگانه وەي ناسمادىك نەستىرە
بۇ رىنوتىنى كردىمان بەرەو سەرىپەستى

partîya Hîwa ji bo berfiehkirina kar û xebata xwe ya siyasi û leşkerî ku bikaribun ji hêza serlekerekî şareza mîna Mistefa Barzanî û şervanê wî mifayê wergirin di 12.07 Ji sala 1943-an de orqanîzasyona nîhîniya endam û sempatê

partîya Hîwa, Mistefa Barzanî pişti 10 salan derbiderî û jîyanâ hésirîyê ya di destê karbi destêne dewleta Îraqê de, ji bajarê Silêmanîyê bajarê Sînoyê li Rojhilate Kurdistanê kîrin. Di wan mercen nazik û hessas de vegera Mistefa Barzanî ya ber bi Kurdistanê tirs û xofek mezin xiste dilê karbdesten herdu dewletan her yekî bi qasî 50.000 dînaran ji bo kuştin an ji anina serê Barzanî dan diyarkirin. Xuyaye ku ev hejmîra bilinda diravê ku ji bo serê Barzanî hatibu dîyarkirin, giringîya xebat û bizava Kurdan ya di bin serokatîye Berzanî di wê demê de dide eşkere kîrin.

Bi hezaran sal e ku kurd bona azadîyê şer tike

Lê Mistefa Barzanî pişti jîyanâ rewşa wan salên ku li durî Kurdistanê û di bin çavderiya berpirsiyaren dewleta Îraqe de derbas kiribû, vê carê bi hurbunî xebiti ku hêzek leşkerî ya rîkubêk li dora xwe bicivîne. Ji bona wê jî di 28.07 Julaya sala 1943-an de bi awayekî nîhînî ji rojhilate Kurdistanê vegerî cîhwarê bav û kalên xwe Barzan û di demek kurd de karê zêdetir ji du hezar (2000) pêşmerge û şervanê mîrxas li dora xwe kombike. Bi vî rengî Mistefa Barzanî serhildana xwe ya duduyan di Julaya sala 1943-an de da destpêkirin û şoreşa Barzan ya duyemîn ji heyâ bîhara sala 1945-an berdawam bu. Di vî serhildanê da ji Kurdan li hemberî hêzên dewleta Îraqe gelek serkeftin bi dest xistin.

Di çaxê şoreşa Barzan ya duyamîn de ji 2-ê Oktobra sala 1943-an heyâ 10-ê Novambra sala 1943-an dijwartirin şerên bixwîn

di navbera hêzên Kurda û hêzên dewleta Îraqe de qewimîn ku di tevaya şerên çêbuýî de rejîma Îraqe rastî xisarek mezîn maddî û mrovî bu û bi hezeran leşkeren wan canê xwe ji dest dan.

(dûmahî hejmara 453-a)

Nêçîrvan Barzanî malavayî li kabîneya heştem kir!

Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî, bi awayeke taybet spasiya Kabîneya Heştem û

kabîneya Heştem û nivîsiye: Spasîya endamên Kabîneya Heştem û tevaya karmendê

vê erka dijwar bi başî birêve bibe.

Herweha li ser peywendiyên Herêmê û Bexdayê Nêçîrvan Barzanî got: Em çaverê peywendîyeka baştirîn di navbera Hewlêr û Bexdayê de û peywendîyêne me li gel Bexdayê ber bi qonaxeka nû diçin.

Nêçîrvan Barzanî tekez jî kir ku Hewlêr dixwaze hemû pirsgirêkan li gel Bexdayê bi rîya destûra Iraqê ve li gel Bexdayê çareser bike.

Serokwezîrê berê yê hikumeta Herêma Kurdistanê û serokê herêma Kurdistanê yê nû Nêçîrvan Barzanî, sê wêne di tora civakî ya Instagramê de belav kir û nivîsiye: Spasîya endamên Kabîneya Heştem û tevaya karmendê hikumeta Herêma Kurdistanê dikim ku di demekî gelek dijwar de xizmet kirin.

Herweha nivîsandiye: Hemû piştîvanîyekê li serokwîzrên dem nû û kabîne ya nû dikim, Xweda Kurdistanê biparêz e. Di dema çar salên borî de, ku dema Kabîneya Heştem a hikumeta Herêma Kurdistanê bû, ji bilî şerê DAIŞê û krîza darayî, hejmareka mezin ji penaberan ber bi Herêma Kurdistanê ve hatin.

BasNews

wezîr û serokê desteyen hikumeta Herêma Kurdistanê kir.

Nêçîrvan Barzanî li gel wezîrên kabîneya Heştem civîya ku ew bi xwe serok wezîrê wê kabîneyê bû û di gotarekê de de, spasîya tevaya wezîr û karmendê hikumetê kir ku di demeke dijwar de wan xizmeta gel û welat kirin. Herwaha di tora xwe ya civakî de jî wêneyek belav kirîye li gel wezîrên

hikumeta Herêma Kurdistanê dikim ku di demekî gelek dijwar de xizmet kirin.

Di gotara xwe de jî, serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî, tekez kir li ser piştîvanîya xwe bi temamî bo Mesrûr Barzanî ku erkdar kiriye bo pêkanîna Kabîneya nehem a hikumeta Herêma Kurdistanê û ragehand: Ez bawerim ku Mesrûr Barzanî dikare

Fermandarê Pêşmergeyê Roj: PYD bêçare ye divê her me qebûl bikin

Fermandarê Pêşmergeyê Roj dibêje ew hêzek in ku di şerê li dijî DAIŞê de besar bûn lê PYD rîgir e ji vegera wan re bo Rojavayê Kurdistanê, lê PYD bêçare ye divê her hêza wan qebûl bike.

Fermandarê Pêşmergeyê Roj Mihemed Receb ji malpera KDP.info re ragihand: "PYD xeletiyeke mezin kir dema Pêşmergeyê Roj qebûl nekir. Me ti carî negotiye em bedîl in ji PYDê re. Em dibêjin em û PYD bo hev re Rojavayê Kurdistanê biparêzin. Ji ber şâştiya wan jî beşek ji axa Rojavayê Kurdistanê ku Efrîn e, ji dest çûye."

Mihemed Receb wiha got: "Amerîka navbeynkarî kir di navbera PYD û ENKSê de ji bo çûna Hêzên Pêşmergeyê Roj ji bo Rojavayê Kurdistanê lê PYD ew yek qebûl nekir. Me jî qebûl nedikir ku em biçin û bikevin bin destê wan de. Me dixwest ku em bi hevre kar bikin ji bo axa Rojavayê Kurdistanê."

Receb wiha domand: "Me qebûl nedikir ku em biçin Rojavayê Kurdistanê ji bo parastina axa Dêra Zorê û Reqa, hizra me cuda bû. Lê gelek xalên hevbeş jî di navbera me de hebûn lê wan hertiş têk da." Wî fermandarê Pêşmergeyê Roj ragihand: "Iro be yan sibe be, emê her vegerin Rojavayê Kurdistanê. Em naxwazin bi şer biçin Rojavayê Kurdistanê û PYD bêçare ye û divê her me qebûl bike. Em hemû zarokê Rojavayê Kurdistanê ne."

KDP.info

Komxebata pêvajoyeke nû

Weqfa Aştiyê li Wanê komxebatê li ser destpêkirina pêvajoyeke nû ya aştiyê lidarxist. Beşdaran balê kişandin ku Tirkîye, bi politiqayê ewlekarî û şer berbi rewseke nebaş ve diçe û qeyranê cudareng rûda ne, loma jî pêwistî bi rawestandina şer û tundiyan heye û pêkve jî bi aştiyeke mayînde.

Serokê Weqfa Aştiyê yê Tirkîye Hakan Tahmaz, ragihand ku di vê civînê de 2 mebestêwan yêngî bingehîn hene, ya yekem, di pêvajoya ku 2013'an de destpê kir ci kemasî hebûn û rol û bandora saziyên saziyên sivil destnîşan kirin û ya duymîn jî bo pêvajoyeke nû amadekarî kirin e. Tahmaz balê kişandî ku Tirkîye li hember pêşketinê li hemû aliyan Kurdistanê re, helwestan danî û ev helwesta heyî jî encamê baş bi xwe re peyda nekirine.

Hakan Tahmaz (serok Weqfa Aştiyê), got: "Destpêkirina hevdîtinê bi Ocelan re û piştî jî bangewaziya. Wî ya ji bo rawestandina şer û destpêkirina pêvajoyeke nû girîng e. Ji aliye din de jî helwesta Tirkîye ya li hember Kobaniyê û wê heremê, helwesta li dijî referandûma başûrê Kurdistanê û bi politiqayê 'parastina beka ya xwe' ku bi bergirîyen ewlehî ve tevgeriya, êdî hatîye asteke ku nameş e. Loma jî pêwistî bi rîyên nû hene." Komxebata k udi 6'ê Tîrmehê de hat lidarxistin bi 2 rûniştan bîrê çû û hem besarji ceribandin hatin agahdar kirin, hem jî pêşniyar û boçûnen besarji wer-girtin. Axaftvana komxebatê Prof. Dr. Betul Çelik jî da zanîn ku di pêvajoyeke aştiyê de, piştîrî û besarji nûneren civakî girîng e û dive ku kemasîya mezin ya pêvajoya berê jî ev be. Çelik ragihand ku ew wek weqfa aştiyê li ser aliyan ku şer dikin û ji lihevkirinê dûrkette re, dixwazin bingehîn lihevkirinê peyda bikin da ku aştiya civakî jî peyda bibe.

Prof. Dr. A. Betul Çelik (akademisyen-Rêvebira Waqfa Aştiyê), dibêje: "Em dixwazin û hewla didin ku pirsgirêka ku bi salane li Tirkîye tê jiyandin û her kes wek pirsgirêka Kurd binav dike, li ser bingehîke aştiyê bê çareser kirin. Loma jî divê saziyên sivil di van pêvajoyan de aktif rol bistîn. Bi taybet ji bo nerm kirina hewa siyasi axaftin û dan û sitendin girîng in. Iro jî em hem xebatê xwe parve bikin, hem jî bi saziye re dan û sitendin dikin."

Rêvebirê Weqfa Aştiyê ragihandin ku dê komxebatê bi rengî li bajarên cuda jî lidar bixin û hewla ku civak ji bo pêvajoyeke nû amadebe bidin.

kurdistan24.net

Ji ber destdirêjiya li zaroka keç bi hezaran kes li Myanmarê daketin qadan

Li ser giran pêşveçûna lêpirsîna têkildarî destdirêjiya li zaroka keç a du salî ya li Myanmarê, li Rangon ê bajarê herî mezin ê welat e, bi hezaran kes daketin qadan. Sûcê destdirêjiyê, li Meha Gulanê li Naypyidawê pêk hatî, lê çalakiyê protestoyê hefteya borî piştî bavê zaroka keç li ser tevna civakî axîv û şûnde mezin bû. Bav li ser giran pêşveçûna lêpirsîna destdirêjiyê nerazîbûn nîşan dabû.

Li gorî doxtoran, zaroka keç a bi birînan ji dibisanî vege riya bû malê, destdirêji wê hatîye kirin. Roja Şemiyê çalakvan ber bi bajarê Rangon a bajarê herî mezin û berê paytexta welat bû, ber bi qereqola polîsan ve ketin meşê. Di meşê de gelek kesan paçen rengê spî li xwe kiribûn ku tê wateya anfkurdi.com

Serokê herêma Kurdistanê pîrozbayî li gelê Iraqê kir!

Îro Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî bi armanca ji aliye UNESCO ve Babîl wek mîrateya dîrokî ya cîhanî hat pejirandin, peyamek pîrozbahiyê ji bo gelê Iraqê belav kir.

Nêçîrvan Barzanî di tora xwe ya civakî facebookê de nîvîsand, rîzbendî kirina Babîlê wek yek ji mîrateyên dîrokî yên cîhanî ji aliye UNESCO ve hat pejirandin, resenbûna cîh û war û kûrayiya dîrokî ya vî axê ye, ji bo wê jî ez pîrozbahiyê li gelê Iraqê dikim.

UNESCOYê ku wek rîexistina Netewên Yekbûyi ya rewşenbîrî û zanistiye ragehand, bajarê Babîl a Iraqê nav rîzbendiya cîh û warêن dîrokî ya cîhanî de hatiye pejirandin.

BasNews

Rehberê Seyîd Brahîm: YNK, derbarê parêzgerê Kerkûkê de li gel PDKê rîkeftiye

Rêveberê YNKê rîkeftina YNKê û PDKê ya derbarê parêzgerê Kerkûkê de ragehand.

Îro 04.07.2019ê endamê rîveberiya YNKê Rehberê Seyîd Brahîm ji BasNewsê re ragehand, YNK û PDK li ser payeja parêzgerê Kerkûkê û pîkanîna kabîneya nû ya hikûmeta herêma Kurdistanê de rîkeftin. "Bêguman çend rojeke din dawî bi hemû wan pirsa dê bê."

Herwaha got, YNK û PDK çend qonaxeke nû û giring pêşde çûn "Rêkeftina me dê jiyanek xweş bo xelkê Kurdistanê li gel xwe bîne, bi keyfxweşî ve dibêjim ti astengiyeke wisa navbera YNKê û PDKê de nemaye."

Rehberê Seyîd Brahîm got, payeja parêzgerê Kerkûkê navbera PDKê û YNKê de hatiye zelal kirin. Û got: "YNKê lîsteya namzedêن xwe amade kiriye û di 6 rojêن din de encûmena rîveberiyê dê bicive, namzedêن xwe helbijêre û piştre lîsteya navêن namzedan dê ji serokê kabîneya nû ya hikûmeta herêma Kurdistanê re bê radest kirin."

Heman derbarê de endamê rîveberiya YNKê Berzan Ehmed Kurde jî ji Dengê Amerîkayê re ragehand ku ew hewlidin heta 11.07.2019ê namzedêن xwe bo payeyêن YNKê li kabîneya nû ya hikûmetê de zelal bikin. Lî red kir ku YNK û PDK li ser namzedêن payeja parêzgerê Kerkûkê rîkeftibin.

BasNews

Dewleta Tirk Şêrewayê bombe dike

Hêzên dagirker ên Tirk gundekî girêdayî navçeya Şêrewayê bi dijwarî bombe dike.

Li gorî agahiyêن hatin girtin dewleta Tirk a Efrîn dagir kiriye, gundê Marenaz a girêdayî Şêrewayê bi dijwarî bombe dike. Têkildarî encamên bomberdûmanê agahiyêن zelal nehatin girtin.

anfkurdi.com

Mesrûr Barzanî: Pêwîst e li Sûriyê di her çareseriyeke de mafê hemû pêkhateyan bê gerentîkirin

Raspêrdeyê bi pêkanîna kabîneya nû ya Hikûmeta Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî îro pêşwazî li Nûnerê Taybet ê Serokê Fransa bo Sûriyê Francois Sinimo û şanda pê re kir.

Di hevdîtinê de, ku Konsolê Giştî yê Fransa li Hewlîrê amade bû, dawî pêşhatêن navçê û pêwendiyêن dostane yên di navbera her du gelê Fransa û Kurdistanê hatin guftûgokirin.

Mesrûr Barzanî piştevanî û hevkariya Fransa ji Herêma Kurdistanê re bilind nirxand û ronî xiste ser pêngavêن pêkanîna kabîneya nû ya Hikûmeta Herêma Kurdistanê û guftûgoyêن di navbera Hewlîr û Bexdayê de bi arasteya çareserkirina pîrsîrêkên mayî.

Di beşeke din a hevdîtinê de, rewş û pêşhatêن Sûriyê hate nirxandin û tekezî li wê yekê hate kirin, pêwîst e di her çareseriyeke de gerentiya mafê hemû

pêkhateyan bê kirin û tevâhiya hêzên niştimanî di dariştina pêşeroja wî welatî de besar bin.

Ji aliye xwe Nûnerê Serokê Fransayê bo Tirkîyê ji bilî hêvîxwastina serkeftinê ji Mesrûr Barzanî di serokatîkirina kabîneya

nû ya Hikûmeta Herêma Kurdistanê de, tekezî li dirêjîpêdan û ferehkîrîna pêwendiyêن di navbera her du aliyan de kir û ragihand, welatê wî bi piştevanî û hevkariya Herêma Kurdistanê bo pêşketina zêdetir berdewam dibe.

KDP.info

Sefîn Dizeyî: Hikûmeta Iraqê rî daye Tirkîyê li dijî PKKê bikeve Herêma Kurdistanê!

Berdevkê hikûmeta herêma Kurdistanê ragehand, PKK rî ji bo destverdanê derve bo herêma Kurdistanê xweş dike. Herwaha got, Iraqê rî daye Tirkîyê ku li dijî PKKê bikeve nav axa herêma Kurdistanê.

Berdevkê hikûmeta herêma Kurdistanê Sefîn Dizeyî, behsa bombebaranê Tirkîyê kir û ragehand: "Ew tişta her hebûye, lê dema dawiyê zêde bûye. Ew jî ji ber tevgera çekdarân PKKê yên li navçeyên sînorî ku hewldane zêdetir xwe li karûbarên herêmê têkel bikin, li hin cîh jî wek bedil ango alternatif xwestin reftar bikin. Bo nimûme li Şingal û Xaneqîn û hin navçeyên Germiyanê û bi wê jî ne rawestan grubekî çekdarî ava kirine. Di rastiyê de hebûna wan çekdaran ji salêن 1980ê ve heta naha her pîrsîrêkûye û bûne bela ji bo xelkê wan deveran. Bûne sedem bi sedan gundêneyen ava kirin. Lî xelkê wan gundan dixwazin gundê wan bêن ava kirin û lê aliyeke din ji ber hebûna wan çekdaran têن wan gundan bombebaran dike. Ji ber wê ew karê ku PKK dike bi ti awayekî ne di berjewendiya gelê Kurdistanê de ye."

Herwaha got, tiştekî ne mantiqî ye ku welatekî xwedî serwerî rî bide ku hêzeke çekdar a welateke din axa wê bikarbîne bo êrîşa ser welatekî cîran. Piştre jî rojek pişî

wê di çapemeniyê de belav bikin ku çawa êrîş kirine ser filan cîh û çiqaş ziyan daye wî welatî. Ti welatek wê yekê qebûl naake û bo herêma Kurdistanê jî rewşike pir zihmete. Herwaha Dizeyî behsa hêzên oposîsyona Îranê yên li herêma Kurdistanê kir û got:

"Hêzên oposîsyona Îranê heta astekî guhdar dikirin û rewşa herêma Kurdistanê li berçav digirtin, lê wan jî vê dawiyê hin karêne rewa

kirin û êrîş kirin ser axa Îranê û ev

jî nayê qebûl kirin. PKK jî wisa

dizane ew reftarane di berjew-

endiya doza gelê kurd de ye, lê

berevajî wê ziyanê mezin

gehandiye xelkê wan navçeyane.

Hikûmeta Iraqê jî li hember vê hel-

wêst nîşan daye, lê dibe ku ji aliye

kiryarî ve hêza wê nebe pêngavekî

bavêje. Ev karê ku PKK dike nayê

qeblî kirin û ne mantiqî ne û wijdan jî qebûl nake."

Sefîn Dizeyî got, ti kesek nikare rîgirî li xelkê bike ku neçin nav zevî û mulk û malêن xwe, "Eger rîgir bin, wê demê ti cudayıyek wan namîne li gel hikûmeta Iraqê ya pêştir a Beis, ku rî li xelkê digirtin û nedihêlan biçin ser cîhîn xwe û Kurdistanê qirkirin û guhertina demografîk pêkdianîn û naha ew jî heman siyasetê peyrew dikin."

Dizeyî got: "Dema şerê Îran û Iraqê di salêن 1980ê de hebû, hikûmeta Iraqê rî dabû Tirkîyê ku dikare 20 kîlometreyan bikeve axa Iraqê û li PKKê bide. Ji ber wê PKK rî xweşkerê serekî ye bo ku destverdan li herêma Kurdistanê hebe. Pêwîste PKK rîya guftûgo û aştiyê bigre berxwe bo çareseriya pîrsîrêkan.

BasNews

250 hezar koçber û penaberên welatan li herêma Kurdistanê niştecîh in!

Berpirsê saziya taybet a karûbarên koçber û penaberan li herêma Kurdistanê ragehand, zêdetirî 250 hezar koçber û penaberên welatan li herêma Kurdistanê niştecîh in. Û got, di heyama salekî de zêdetirî 30 hezar koçberên Sûriyê ji herêma Kurdistanê çûne û wegeriyane ser cîhîn xwe. Serokê saziya lütkeya karûbarên penaberan ji BasNewsê re ragehand, ji ber rewşa welatên cîran naha nêzîkî 250 hezar koçber û penaberên welatan li herêma Kurdistanê niştecîh in, ku 249 hezar û 639 kes koçberên Sûriyê ne û 20 hezar 575 kes koçberên Tirkîyê ne û 13 hezar 162 kes ji koçberên Îranê ne û 756 kes jî penaberên Filistînî ne.

Herwaha got piraniya koçberan xanî bo xwe girtine û tê de dijîn û sedî 37ê wan li 38 kampêن sînorê parêzgeha Hewlîr, Silêmanî û Duhokê ne, mixabin xizmeta wan wek pêwîst nehatine dîtin.

BasNews

Nêçîrvan Barzanî û Nûnerê Serokê Fransa li ser rewşa Sûriyê axivîn

Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî û Pêşmerge Cebar Yawer radigihîne, bi sedema şerê PKK û artêşa Tirkîye 450 gundêñ Herêma Kurdistanê vala bûne û avakirina hêzékê ji aliye PKKê ve şâşîti ye û ne yasayî ye. PKK opozîsyona welatekî din e û parastina Herêma Kurdistanê tenê erkê Pêşmerge û hêzên ewlehiyê yên ser bi Wezareta Navxweyî va ye.

Cebar Yawer ji televizyona K24ê re ragihand, bombebaran û topbarana sînorêñ Herêma Kurdistanê ji aliye Tirkîye û Îranê ve, bi sedema hebûna hêzên opozîsyona wan welatan li ser sînor e, ev babeteke serweriyê ye û divê hikûmeta Iraqê bi wan welatên cîran re li ser derbaskirina sînor guftûgoyan bike, ji ber ku li gor destûra Iraqê, Herêma Kurdistanê nikare li ser sînor guftûgoyan bi welatan re bike.

Cebar Yawer got: "Aboriya Herêma Kurdistanê bi her du welatan Tirkîye û Îranê ve girêdayî ye, ji ber wê hebûna aloziyan li ser sînor pirisgirêkan ji welatiyêñ Herêma Kurdistanê re dirust dike. Ji ber şerê PKK û artêşa Tirkîye heta niha 450 gundêñ Herêma Kurdistanê vala bûne, xelk nikare vegerin ser mal û zeviyêñ xwe. Di vê dawiyê de ji çend welatî ji şehîd û birîndar bûn, ku ti pêwendîya wan bi şerê PKK û Tirkîye ve nîn e. Divê ew her du alî têbigihin ku bikaranîna

Serokê Herêma Kurdistanê lê kir. Şanda Fransayê ji Nûnerê Taybet ê Serokê Fransayê bo Karûbarêñ Sûriyê François Sienimo û Konsulê Giştî yê Fransayê yê li Herêma Kurdistanê Dominic Mass pêk hatibû.

Şanda Fransayê tekezî li berde-wambûna piştgiriya welatê xwe ji bo Herêma Kurdistanê û bîhêzkirina zêdetir a peywendiyêñ Herêma Kurdistanê û Fransayê kir.

Di civînê de ku ûro Pêncşema 4ê Tîrmeha 2019an li Hewlêrê birêve çû, Serokê Herêma Kurdistanê spasiya piştgirî û alîkariyêñ berdewam ên Fransa û Macron ên ji bo Herêma Kurdistanê kir, bi taybetî di qonaxêñ dijwar de û tekezî li pêşvebirina zêdetir a peywendiyêñ Herêma Kurdistanê û Fransayê di hemû waran de kiriye.

Gotûbêjkirina rewşa Sûriyê, hewldanêñ navdewletî yên ji bo çareserkirina qeyrana wî welatî, vegerandina seqamgirî, dabînkirina aştî, geşedanêñ herî dawî yên navçeyê û pêvajoya siyasî ya li Herêma Kurdistanê aliyekî din ê civînê bûn.

KDP.info

Cebar Yawer: Avakirina hêzékê ji aliye PKKê va ne yasayî ye

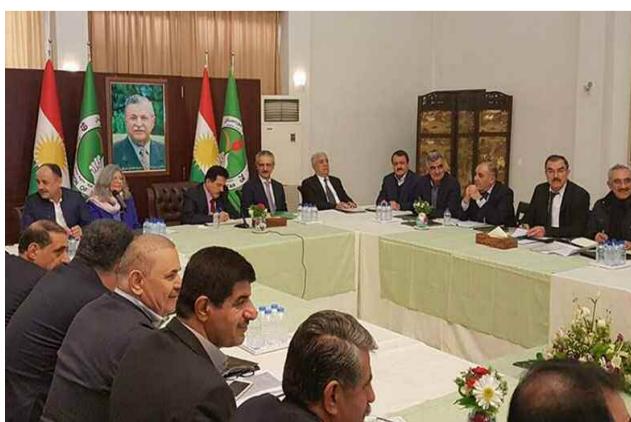
sînorêñ Herêma Kurdistanê li dijî welatên cîran, dibe sedema têkdana rewşa ewlehiyê û welatî dibin qurbanî. Divê têbigihin ku nabe xaka Herêma Kurdistanê ji bo lêdana welatan bikar bê, belkû divê bi xwe wê yekê li ber çav bigirin, ji ber ku ezmûna Herêma Kurdistanê ji besen din ên Kurdistanê re dibe sûdek."

Herwiha derbarê pêwendiyêñ Wezareta Pêşmerge û PKKê de Cebar Yawer got: "Ti pêwendî û hemahengî di navbera Wezareta Pêşmerge û PKKê de nîn e. Pêşmerge hêzeke fermî û yasayî ya Herêma Kurdistanê ye û yasa rî nadîn ku pêwendî bi opozîsyona welatên din re bîn girêdan. Em dixwazin pirisgirêkîn hêzên Herêma Kurdistanê çareser bikin û

hemû hêzan di çarçova Wezareta Pêşmerge de rîk bixin û di kabîneya nû ya Hikûmeta Herêma Kurdistanê de reformê di Wezareta Pêşmerge de encam bidin." Yawer herwiha avakirina hêzêkê ji aliye PKKê va li Herêma Kurdistanê weke karekî şâş û ne yasayî da zanîn û wiha got: "Ev şâşîyeke PKKê ye. Li Herêma Kurdistanê hikûmet û parlemento heye, hêzên Pêşmerge û hêza navxwe hêzên fermî yên Herêma Kurdistanê ne û kar erkê wan bi yasayê hatine rîkxistin. Herêma Kurdistanê bi hêzên fermî tê parastin, nabe ti hêzek li derveyî Hikûmeta Herêma Kurdistanê bê damezirandin. Çawa dibe hêzeke opozîsyona welatekî din be û bibêje Herêma Kurdistanê diparêzin?"

BasNews

YNK navêñ kandîdêñ xwe bo postêñ hikumetê yek alî dike

Nûçegihanê Kurdistan 24 li Silêmanîyê ragehand, di kombûna evro ya Civat Serkirdatîya Yekêtî ya Nîşîmanî ya Kurdistanê (YNK) navêñ kandîdêñ partîya xwe bo postêñ kabînya dahatî ya hikuemta Herêma Kurdistanê yek alî kir. Herweha xuya kir ku Rêwas Fayeq, wek seroka Perlemanê, Qubad Talebanî, cêgirê serokê hikumetê, Ceifer Şêx Mistefa, wek cêgirê serokê Herêma Kurdistanê hatîne destnîşankirin. Nûçegihanê Kurdistan 24, amaje bi wê yekê jî da Ku navêñ Hemey Heme Seîd, wek wezîrê Rewşenbîrîyê, Şoriş Îsmâîl, Wezîrê Pêşmerge, Dr. Dara Reşîd wezêrê Xwîndina Bilind yek alî bûne. Biryare sube jî, Bizava Goranê kandîdêñ xwe yek alî bike.

kurdistan24.net

Berdevkê YNKe: Roja Çarşemê hikûmeta nû dê pêkbê!

Berdevkê YNKe encamê civîna ûro ya encûmena rîveberiya partiya xwe aşkera kir û ragehand, ku roja çarşemê dê kabîneya nû ya hikûmeta herêma Kurdistanê pêkbê.

Berdevkê YNKe Letîf Şêx Omer di civîneke roj-namevanî de ku peyamnîrê BasNewsê jî amade bû ragehand, ûro encûmena rîveberiya YNKe navêñ namzedêñ xwe bo kabîneya nehem a hikûmeta herêma Kurdistanê diyar kiriye û çend rojek din ew lîsteya namzedêñ me dê ji serokwezîrê hatiye erkdar kirin bo kabîneya nû ava bike re bîn pêşkeş kirin.

Herwaha got: "YNK payeya cîgirê serokê herêmê û cîgirê serokê hikûmetê û seroka parlamento ya Kurdistanê û hemû payeyêñ din zelal kiriye û naha navêñ namzedêñ me amadeye."

Berdevkê YNKe derbarê pêkanîna kabîneya nû ya hikûmeta herêma Kurdistanê de bersiva pirsa peyamnîrê BasNewsê da û got, ew payeyêñ pişka YNKe ne ji bo wan navê namzedêñ me amade ye, eger birayêñ PDK û Gorran amadebin, dê roja çarşemê hikûmeta herêma Kurdistanê ya nû bê pêkanîn.

Herwaha got, derbarê namzedê parêzgerê Kerkükê de jî em li gel PDKê rîkeftine. **BasNews**

Parlementerekî kurd: Bila Bexda di navbera PKK û Tirkîye de navbeynkariyê bike

Serokê firaksiyona Yekgirtû li parlemento ya Iraqê dibêje, divê pêşîya zêdegaviyêñ PKKê li Başûrê Kurdistanê were girtin û bila Iraq jî navbeynkariya Tirkîye û PKKê bike.

Parlementerê kurd û serokê firaksiyona Yekgirtû li parlemento ya Iraqê Musenna Emîn li ser şerê PKK û Tirkîye li Başûrê Kurdistanê ji BasNewsê re got, hebûna hêzên PKKê li Başûrê Kurdistanê behaneyan dide destê Tirkîye da ku êrişî Gund û xelkê me bike.

Musennam Emîn her wiha got, divê pêşîya wan reftarêñ PKKê were girtin. Divê PKK dest ji şer berde û pirsgirêka kurd li Tirkîye bi rîka diyalog û şewazîne aştiyane çareser bike.

Wî parlementerê kurd behsa "pêvajoya çareseriye" jî kir û got, pêvajoyek baş dest pê kiribû lê ji ber xeletiyêñ her du aliyan, xira bû. Divê ew pêvajo dîsa dest pê bike û hikûmeta Iraqê jî navbeynkariyê bike da ku xelkê me di aramî û aştiyê de bijî.

Li ser avakirina hêza bi navê "Hêza Parastina Cewherî" ji aliye PKKê ve jî, serokê firaksiyona Yekgirtû got, ew mijareka hestiyar e. Avakirina hêzékê li nav xaka Iraqê, pêwîstî bi rizamendiya Hewlêr û Bexdayê heye. Madem rizamendiya nîne wê çaxê ew hêz ne qanûnî ye û rewa jî nîne. Tenê behaneyan dide destê Tirkîye da ku êrişî Kurdistanê bike. Wî parlementerê kurd bang li parlementer û berpirsîn kurd yêñ li Bexdayê kir hewlêñ xwe bo nehîştina zêdegaviyêñ PKKê xurt bikin. **BasNews**

Nêçîrvan Barzanî: Ez bi bawerim ku Mesrûr Barzanî dikare evê erka dijwar bi başî birêve bibe

Nêçîrvan Barzanî li gel wezîrên kabîne Heştem civîya ku ew bi xwe serok wezîrê wê kabîneyê bû û di gotarekê

de de, supasîya tevaya wezîr û karmendêñ hikumetê kir ku di demeke dijwar de wan xizmeta gel welat kirin. di Înîstigamê de jî wêneyek belav kirîye li gel wezîrên kabîneya Heştem û nîvîsiye: Supasîya endamêñ Kabîneya Heştem û tevaya karmendêñ hikukumeta Herêma Kurdistanê dikim ku di kawdaneke gelek dijwar de xizmet kirin.

Di gotara xwe de jî, Nêçîrvan Barzanî, serokê Herêma Kurdistanê, tekez kir li ser piştîvanîya xwe bi temamî bo Mesrûr Barzanî raspartiyê pêkanîna Kabîneya nehem a hikumeta Herêma Kurdistanê û ragehand: Ez bi bawerim ku Mesrûr Barzanî dikare evê erka dijwar bi başî birêve bibe.

Herweha li ser peywendî yên Herêmê û Bexdayê Nêçîrvan Barzanî got: Em çaverê peywendîyeka baştîrîn di navbera Hewlîr û Bexdayê de û peywendîyen me li gel Bexdayê ber bi qonaxeka nû dicin.

Nêçîrvan Barzanî tekez jî kir ku Hewlîr dixwaze hemû pirsgirêkan li gel Bexdayê bi rîya destûra Îraqê ve li gel Bexdayê çareser bike. kurdistanc24.net

Bila hemû rayedarêñ dewletê fêrî zimanê kurdî bibin

Bila Hemû Rayedarêñ Dewletê Fêrî Zimanê Kurdi Bibin! Li gorî nûçeyen ku di medayê de belavbûne Qeymeqamê navçeya Beşebabê, Îsmail Pendik fêrî zimanê Kurdi dibe. Qeymeqam dibêje: Gava ku mirov bi zimanê Kurdi diaxive diyalog bi xelkê re bi germî berde-wam dike...

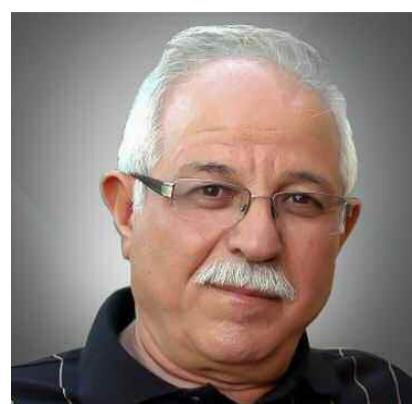
Rast e. Gava ku rayedarêñ dewletê fêrî Zimanê Kurdi bibin atmosferekî germ, aşîtiyane, dostane pêk tê. Naskirina gelê Kurdi pêşî di ziman û kultûra wana re dibe û dibe xwedî wate. Gava ku mirovîn me hevdû qebûlbikin, hevdû nasbikin diyalogîn di navbêna hemwelatîyêñ dewletê de, di siyasetê de, di xebata kultûrî de hêsanîtir dibe, germtir dibe.

Em weke Platforma Zimanê Kurdi ji ber wan sedeman dibejin; bila zimanê Kurdi bibe zimanê perwerdê û zimanê fermî. Bila pirsa zimanê Kurdi bibe pirseke xwezayî û civakî.

Ji ber vê yekê em weke Platforma Zimanê Kurdi helwesta Qeymeqamê Bêşebabê erenî dinrixnîn. Di fêrbûna zimanê Kurdi de em serketine ji birêz qeymeqam re dixwazin.

Em bangî hemû qeymeqam, wali, fermandar, amirêñ sivil û leşkerî dikan ku Kurdi fêr bibin. Fêrbûna zimanê Kurdi ji bona rayedarêñ dewletê bila bibe gava pêşî ji bona aşîtî û pêkvejiyanê. rojekurd.com

Mesrûr Barzanî û Firehkirina Demokrasiya Nasnameyan

bi karê xwe kir, prosêsa avakirina fermî ya Hilkûmeta Kurdistanê dest pê kir.

Serokdewleta Federe ya Kurdistanê Neçîrvan Barzanî, ji bona ku di parlamentoyê de parlamenteñerên PDKê zêde bûn, ji bona hikûmeta Kurdistanê ava bibe, namzetê PDKê Mesrûr Barzanî wek serokwezîr diyar kir.

Parlementoya Kurdistanê jî bi dengekî bilind, serokwezîrtiya Mesrûr Barzanî erê kir.

menî û bi Bereya Turkmenî re civiya bû."

Beriya ku makezagona dewleta federal ya Iraqê bê pejirandin, li Kurdistanê federalîzm û demokrasî wek rejîm û şiklê dewletê hat qebûl kirin. Li Kudistanê gor pîvan û çanda demokrasiyê hat tevgerandin.

Demokrasî, bi gelek pîvanê xwe tê terîf kirin. Terîfa demokrasiyê ya aşkere û sereke ew e ku, di demokrasiyê de gel xwe bi xwe idare dike. Gel berpirsiyarê

Wek min jî nîvîsand û rastî jî diyar dikin; li Başûrê Kurdistanê qonaxeke nû dest pê dike. Ev qonaxa, "Qonaxa Barzaniyê Cîwan" e.

Helwesta serokwezîrê Kurdistanê di destpêkê de di avakirina Hikûmeta Kurdistanê de ev nerîna min rast derxist, ku li Başûrê Kurdistanê Qonaxeke nû ya Barzaniyan dest pê kiriye.

Dîvî mirov li ser vê pêşketinê raweste.

Li Iraqê di Gulana 2018 an de hilbijartina giştî hat li darxistin. PDK di vê hilbijartînê de bû partiya yekemîn. Partyen ereban bes tîfaqan ji PDKê zêdetir parlamenteñer qezenç kir.

Ev qezenza PDKê piştî işgala Kerkukê û gelek herêmîn din yên Kurdistanê hîç şik tune bû ku wateyeke taybet diyar dikir. Ev ji bona serokwezîrê berê yê Iraqê bû darbeyeke mezin. Di heman dem de ji bona Emerîkayê jî bû darbeyeke mezin. Lewra namzetê wan hilbijartin wenda kir. Lê hilbijartin ji bona serok Barzanî û Kurdistanê bû qezenceke mezin.

Diyar bû ku Hikûmeta Federal ya Iraqê û hevalbendêñ wan, piştî referandûma serxwebûna Kurdistanê neheqî û zûlmeke mezin li kur-dan kiriye.

Piştî ku PDKê û serok Barzanî bi serketin, qedera avabûna hikûmeta Kurdistanê bi wan re hat girêdan. Di avakirina Hikûmeta Federal ya Iraqê de serok Barzanî û PDKê roleke sereke û mezin nîşan dan.

Di Îlona 2018an de jî li Başûrê Kurdistanê hilbijartina giştî hat li darxistin. Di hilbijartînê de dîsa serok Bazranî û PDKê qezenç kir. Lewma jî, ji bona hikûmet ava bibe, wezîfeya hewildanê bû par a PDKê.

Lê hezar mixabin demeke dirêj prosêsa avakirina Hikûmeta Kurdistanê fermî dest pê nekir.

Piştî ku parlamento ya Kurdistanê "Qanûna Serok Dewlet" pejîrand û Neçîrvan Îdrîs Barzanî wek serokdewlet hat hilbijartin û di 10ê Hezîrana 2019an de bi rewresmeke mezin ya ji beşdarêñ neteweyî, herêmî, navnetewî sond xwar dest

Wî dest bi xebatê kir ku hikûmetê ava bike.

Hîç şik tune ye ku bi YNKê, Goran, bi hemû partîyên din re ji bona avakirina hikûmetê danûstandin kir.

Lê wî di hikûmet avakirinê de fer-keke mezin nîşan da. Bi berpirsiyar, partî û rîxistinê kêmnebeteweyen olî û neteweyî re danûstandineke nîzîk û germ û samîmî pêk anî.

Qiymeteke mezin ji bona hikûmetê da wan.

Ji bona ku ew bibin beşek ji hikûmetê, ji wan pêşniyara tem-sîlkaran û bernameyê wergirt.

Mesrûr Barzanî, bi Aşûrî û Kiris-tiyânê Kurdistanê re civiya

"Bi armanca guftûgokirina beş-dariya pêkhateya Aşûrî di kabîneya nû de, Mesrûr Barzanî bi Tevgera Demokrat a Bêt Nehrîn Romyo Hekarî ji K24ê re ragihand, 'Em dibînin ku beş-dariya me di kabîneya nû de cuda be û daxwaz dikan para me di hemû postîn sereke û serokatiyan de hebe.'

"Berî wê civînê jî, Mesrûr Barzanî bi Hevpeymaniya Yekîtiya Netewî ya Kirîstîyanî ku xwedîyê 3 kûrsiyê Parlemanê ye re civiyabû. Sekreterî Giştî yê Partiya Demokrat a Bêt Nehrîn Romyo Hekarî ji K24ê re ragihand, 'Em dibînin ku beş-dariya me di kabîneya nû de cuda be û daxwaz dikan para me di hemû postîn sereke û serokatiyan de hebe.'

"Li gor zanyariyê peyamnîrê K24ê, Mesrûr Barzanî dixwaze pêkhateyê Kurdistanê bi awayekî berfereh beşdarî di sîstema hikûm-raniyê ya Herêma Kurdistanê de bikin." Her iro jî, Mesrûr Barzanî ji bo wê mebestê bi 9 partî û aliyêñ Turk-

dewletê bi hilbijartînê giştî û herêmî hildibêjere. Meclîs, qedere gel tespit dike, qanûna çê dike, hikûmetê ava dike, serokê dewletê hildibijêre.

Li Kurdistanê jî ev mekanîzma bi hemû kêmasyen xwe ve baş dimeşê. Meclîsa Kurdistanê di van rojîn dawî de ji bona serokê dewletê qanûneke girîng çêkir.

Biryar da ku Mesrûr Barzanî wek serokwezîr hikûmetê ava bike.

Lê ji bona demokrasiyê terîfîn din jî hene. Gorî baweriya min, demokrasî bi awayekî mitlaq parastina fîkrîn hindikayî ye. Parastina mafîn nasnameyên olî û neteweyî û kêmneteweyî ye.

Girîngtir terîfa demokrasiyê jî, "rejîma nasnameyên neteweyan û kêmneteweyen olî û grûbîn neteweyî ne."

Li Kurdistanê kêmneteweyen olî û neteweyî xwedîyê hemû mafîn şexsî û kolektif in. Her kêmneteweyek bi zimanê xwe perwerde dibe, zimanê wan zimanê fermî û perwerdeyî ye.

Ew partîyên xwe ava dikan û bi partîyên beşdarî hilbijartina dîbin, berpirsiyarê xwe hildibijêrin.

Mesrûr Barzanî nûha dixwaze demokrasiya nasnameyan, bi tem-sîla wan di hikûmetê diyar bibe.

Ev ji bona demokrasiya li Kurdistanê gaveke girîng, pêşketin û fir-hebûna demokrasiyê ye.

Ibrahim Güçlü

Amed, 28. 06. 2019

Amerîka hêzên xwe yên li Iraqê zêde dike!

Mêdyayêñ Iraqî ji çavakanîyeke ewlekarî ya Iraqê ji parêzgeha Enbarê veguhastine û ragehandine: iro hêzeke nû ya Amerîkî bi tevaya kelupeen xwe yên leşkerî ve gihiştine bingeha Eyîn Esed li rojava ya Enbarê. Ewî çavkanî ku amaje bi navê wî nehatîye kirin, gotîye: Ew hêza ku evro gehiştin bingeha leşkerî ya Eyîn Esed, Leşker bi rîya asmanî hatine û kelûpelên wan jî bi rîya dû derazînê sinûrê hişkayê gehiştine, ku yek ji wan derazînkan, derazînka

Tirêbile di navbera Iraq û Ürdîn de, lê amaje bi derazînka dûyê nehatîye kirin. Li ser qebareya wan kelûpelên leşkerî, ewî gehiştîne wê bingeha leşkerî, wî çavkanî aşkera kirîye: 100 otombêlên leşkerî gehiştine bingehê û armanc k ji zêdekirina wan hêzan, bo meşq û rahînanê û piştîvanîkirina deverén bîyabanî yên rojavaya parêzgeha Enbare.

Bingeha Eyîn Esed, dikeve dûrîya 108 Km ji rojava ya navend parêzgeha Enbare, berê jî heya sala 2003yê

ew bingeha leşkerî navê wê Bingeha Qadîsiye bû, li sala 1987 ji alîyê kompanîyayeke Yogislavî ve bi 180 Milyon Dolaran hat durstkirin û cihê 5000 leşkeran têde dibe. **BasNews**

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABƏYA BI FERHENG

Aa

av

Ev çîye? Ev ave.
Bu nədir? Bu sudur.
Что это? Это вода.
What is it? It is water.

diran

Ev çîye? Ev dirane.
Bu nədir? Bu dişdir.
Что это? Это зуб.
What is it? It is a tooth.

agir

Ev çîye? Ev agire.
Bu nədir? Bu oddur.
Что это? Это огонь..
What is it? It is fire.

mar

Ev çîye? Ev mare.
Bu nədir? Bu ilandır.
Что это? Это змея..
What is it? It is a snake.

çav

Ev çîye? Ev çave.
Bu nədir? Bu gözdür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is an eye.

çaynîk

Ev çîye? Ev çaynîke.
Bu nədir? Bu çaynikdır.
Что это? Это чайник.
What is it? It is a teapot.

çêlek

Ev çîye? Ev çeleke.
Bu nədir? Bu inəkdir.
Что это? Это корова.
What is it? It is a cow.

Çç

çakûç

Ev çîye? Ev çakûçe.
Bu nədir? Bu çekicidir.
Что это? Это молоток.
What is it? It is a hammer.

êleg

Ev çîye? Ev êlege.
Bu nədir? Bu jiletdir.
Что это? Это жилет.
What is it? It is a jumper.

hêk

Ev çîye? Ev hêke.
Bu nədir? Bu yumurtadır.
Что это? Это яйцо.
What is it? It is an egg.

pê

Ev çîye? Ev pêye.
Bu nədir? Bu ayaqdır.
Что это? Это пятка.
What is it? It is a heel.

kêr

Ev çîye? Ev kêre.
Bu nədir? Bu bıçaqdır.
Что это? Это нож.
What is it? It is a knife.

Bb

bizin

Ev çîye? Ev bizine.
Bu nədir? Bu keçidir.
Что это? Это коза.
What is it? It is a goat.

balon

Ev çîye? Ev balone.
Bu nədir? Bu şardır.
Что это? Это шар.
What is it? It is a balon.

bacan

Ev çîye? Ev bacane.
Bu nədir? Bu pomidor.
Что это? Это помидор.
What is it? It is a tomato.

otomobil

Ev çîye? Ev otomobile.
Bu nədir? Bu maşındır.
Что это? Это машина.
What is it? It is a car.

Cc

taC

Ev çîye? Ev tacē.
Bu nədir? Bu tacdır.
Что это? Это корона.
What is it? It is a crown.

canî

Ev çîye? Ev canē.
Bu nədir? Bu daydır.
Что это? Это жеребенок.
What is it? It is a horse.

cûcik

Ev çîye# Ev cûcike.
Bu nədir? Bu cücedir.
Что это? Это цыпленок.
What is it? It is a chiken.

fincan

Ev çîye# Ev fincane.
Bu nədir? Bu fincadır.
Что это? Это чашка.
What is it? It is a cup.

Êê

Dd

defter

Ev çîye? Ev deftere.
Bu nədir? Bu dəftərdir.
Что это? Это тетрадь.
What is it? It is a copybook.

dar

Ev çîye? Ev dare.
Bu nədir? Bu ağaçdır.
Что это? Это дерево.
What is it? It is a tree.

dest

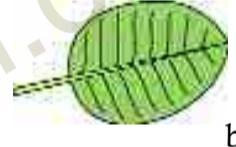
Ev çîye? Ev destē.
Bu nədir? Bu əldir.
Что это? Это ладонь.
What is it? It is a hand.

dil

Ev çîye? Ev dile.
Bu nədir? Bu ürəkdir.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.

Ee

belg

Ev çîye? Ev belge.
Bu nədir? Bu yarpaqdır.
Что это? Это лист.
What is it? It is a leaf.

elok

Ev çîye? Ev eloke.
Bu nədir? Bu hinduşqadır.
Что это? Это индюк.
What is it? It is a turkey.

Ff

fil

Ev çîye? Ev file.
Bu nədir? Bu fildir.
Что это? Это слон.
What is it? It is an elefant.

firok

Ev çîye? Ev firoke.
Bu nədir? Bu təyyarədir.
Что это? Это самолёт.
What is it? It is a plane.

fînd

Ev çîye? Ev fînde.
Bu nədir? Bu şamdır.
Что это? Это свеча.
What is it? It is a candle.

zerafe

Ev çîye? Ev zerafeye.
Bu nədir? Bu zürəfədir.
Что это? Это жираф.
What is it? It is a giraffe.

gizér

Ev çîye? Ev gizere.
Bu nədir? Bu kökdür.
Что это? Это морковь.
What is it? It is a carot.

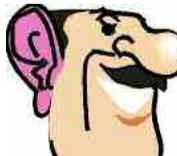
gêzî

Ev çîye? Ev gêziye.
Bu nədir? Bu süpürgədir.
Что это? Это веник.
What is it? It is a braom.

gore

Ev çîye? Ev goreye.
Bu nədir? Bu qulaqdır.
Что это? Это носки.
What is it? It is a stocking.

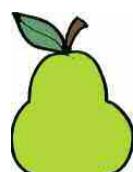

guh

Ev çîye? Ev guhe.
Bu nədir? Bu qulaqdır.
Что это? Это уха..
What is it? It is an ear.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Hh

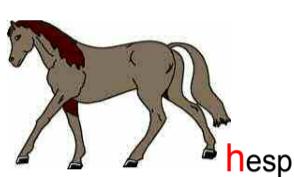

hirmê

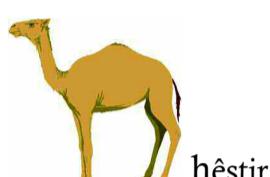
hirç

Ev çîye? Ev hirmêye.
Bu nədir? Bu armuddur.
Что это? Это груша.
What is it? It is a pear.

hesp

Ev çîye? Ev hespe.
Bu nədir? Bu atdır.
Что это? Это лошадь.
What is it? It is a a
horse.

hêştir

Ev çîye? Ev hêştire.
Bu nədir? Bu dəvədir.
Что это? Это верблюд.
What is it? It is a camel.

jûjî

Ev çîye? Ev jûjîye.
Bu nədir? Bu kirpidir.
Что это? Это ёжик.
What is it? It is a hedgehog.

Jj

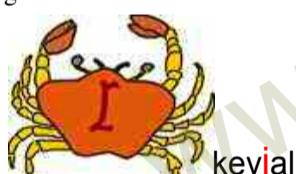
roj

Ev çîye? Ev roje.
Bu nədir? Bu günəşdir.
Что это? Это солнце.
What is it? It is the sun.

rojname

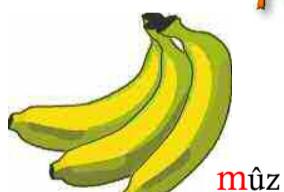
Ev çîye? Ev rojnameye.
Bu nədir? Bu qəzətdir.
Что это? Это газета.
What is it? It is a newspaper.

kevjal

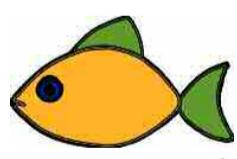
Ev çîye? Ev kevjale.
Bu nədir? Bu xərçəngdir.
Что это? Это краб.
What is it? It is a crayfish.

Mm

mûz

Ev çîye? Ev mûze.
Bu nədir? Bu banandır.
Что это? Это банан.
What is it? It is a banana.

masî

Ev çîye? Ev masîye.
Bu nədir? Bu baliqdır.
Что это? Это рыба.
What is it? It is fish.

gamêş

Ev çîye? Ev gamêşe.
Bu nədir? Bu camışdır.
Что это? Это буйвол.
What is it? It is a buffalo.

meymûn

Ev çîye? Ev meymûne.
Bu nədir? Bu meymundur.
Что это? Это обезьяна.
What is it? It is a monkey.

İi

dil

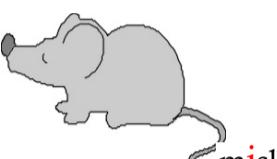
lepik

Ev çîye? Ev dilé.
Bu nədir? Bu ürəkdir.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.

lîng

Ev çîye? Ev lînge.
Bu nədir? Bu qıçdır.
Что это? Это нога.
What is it? It is a leg.

mişk

Ev çîye? Ev mişke.
Bu nədir? Bu siçandır.
Что это? Это мышь.
What is it? It is a mouse.

Îî

dîk

Ev çîye? Ev dîke.
Bu nədir? Bu xoruzdur.
Что это? Это петух.
What is it? It is a cock.

gustîl

Ev çîye? Ev gustîle.
Bu nədir? Bu üzükdür.
Что это? Это кольцо.
What is it? It is a ring.

keşti

Ev çîye? Ev keştiye.
Bu nədir? Bu gəmidir.
Что это? Это пароход.
What is it? It is a ship.

Li

lîmon

lêv

Ev çîye? Ev lêve.
Bu nədir? Bu dodaqdır.
Что это? Это губы.
What is it? It is a lip.

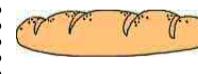

kûlî

Ev çîye? Ev kûliye.
Bu nədir? Bu ceyrandır.
Что это? Это саранча.
What is it? It is a deer. What is it? It is a grasshopper.

Nn

nan

Ev çîye? Ev nané.
Bu nədir? Bu çörəkdir.
Что это? Это хлеб.
What is it? It is bread.

trên

Ev çîye? ev trêne.
Bu nədir? Bu qatardır.
Что это? Это поезд.
What is it? It is a train.

hûrbivîn

Ev çîye? Ev hûrbivîne.
Bu nədir? Bu zərrəbindir.
Что это? Это лупа.
What is it? It is a magnifying-glass.

reng

Ev çîye? Ev renge.
Bu nədir? Bu boyadır.
Что это? Это краска.
What is it? It is a colour.

Oo

ode

Ev çîye? Ev Odeye
Bu nədir? Bu otaqqıdır.
Что это? Это комната.
What is it? It is a room.

otobûs

sol

Ev çîye? Ev sOle.
Bu nədir? Bu ayaqqabıdır.
Что это? Это обувь.
What is it? It is a shoe.

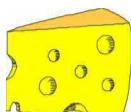

töp

Ev çîye? Ev tOpe.
Bu nədir? Bu topdur.
Что это? Это мяч.
What is it? It is a ball.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABƏYA BI FERHENG

Pp

penir

Ev çîye? Ev penîre.
Bu nödir? Bu pendirdir.
Что это? Это сыр.
What is it? It is a cheese.

perçemek

Ev çîye? Ev perçemeke.
Bu nödir? Bu yarasadır.
Что это? Это летучая мышь.
What is it? It is a bat.

sêv

Ev çîye? Ev sêve.
Bu nödir? Bu almadır.
Что это? Это яблоко.
What is it? It is a apple.

se

Ev çîye? Ev seye.
Bu nödir? Bu itdir.
Что это? Это собака.
What is it? It is a dog.

utî

Ev çîye? Ev utîye.
Bu nödir? Bu ütüdür.
Что это? Это утюг.
What is it? It is a iron.

gul

Ev çîye? Ev gule.
Bu nödir? Bu güldür.
Что это? Это цветы.
What is it? It is a flower.

pîvaz

Ev çîye? Ev pîvaze.
Bu nödir? Bu soğandır.
Что это? Это лук.
What is it? It is a onion.

pênuş

Ev çîye? Ev pênuşe.
Bu nödir? Bu qələmdir.
Что это? Это карандаш.
What is it? It is a pencil.

Qq

beq

Ev çîye? Ev beqe.
Bu nödir? Bu qurbagadir.
Что это? Это лягушка.
What is it? It is a frog.

Ev çîye? Ev qaze.
Bu nödir? Bu qazdir.
Что это? Это гусь.
What is it? It is a goose.

meqes

Ev çîye? Ev meqese.
Bu nödir? Bu qayqidir.
Что это? Это ножницы.
What is it? It is a scissors.

portqal

Ev çîye? Ev portale.
Bu nödir? Bu portağaldır.
Что это? Это апельсин.
What is it? It is a orange.

Rr

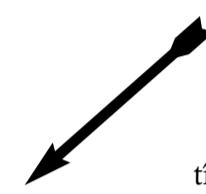
şêr

Ev çîye? Ev şere.
Bu nödir? Bu şirdir.
Что это? Это лев.
What is it? It is a lion.

kêwrîşk

Ev çîye? Ev kêwrîşke.
Bu nödir? Bu dovşandır.
Что это? Это зайца.
What is it? It is a rabbit.

tîr

Ev çîye? Ev tîre.
Bu nödir? Bu oxdur.
Что это? Это стрела.
What is it? It is a arrow.

rovî

Ev çîye? Ev roviye.
Bu nödir? Bu tülküdür.
Что это? Это лиса.
What is it? It is a fox.

Ss

sêv

Ev çîye? Ev sêve.
Bu nödir? Bu almadır.
Что это? Это яблоко.
What is it? It is a apple.

stêrk

Ev çîye? Ev stêrke.
Bu nödir? Bu ulduzdur.
Что это? Это звёзды.
What is it? It is a star.

sêvik

Ev çîye? Ev sêvike.
Bu nödir? Bu kartofdur.
Что это? Это картофель
What is it? It is a potato.

şûr

Ev çîye? Ev şûre.
Bu nödir? Bu qılıncdır.
Что это? Это меч.
What is it? It is a sword.

şîr

Ev çîye? Ev şîre.
Bu nödir? Bu süddür.
Что это? Это молоко.
What is it? It is a milk.

şeh

Ev çîye? Ev şeye.
Bu nödir? Bu daraqdır.
Что это? Это гребешок..
What is it? It is a comb.

şûşe

Ev çîye? Ev şûseye.
Bu nödir? Bu şüşendir.
Что это? Это стекло.
What is it? It is a glasses.

tiîr

Ev çîye? Ev tirîye.
Bu nödir? Bu üzümdür.
Что это? Это виноград.
What is it? It is a grape.

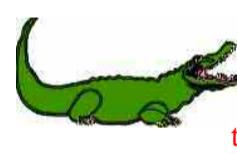
tûtî

Ev çîye? Ev tûtîye.
Bu nödir? Bu tutuquşudur.
Что это? Это попугай..
What is it? It is a parrot

pirtûk

Ev çîye? Ev pirtûke.
Bu nödir? Bu kitabdır.
Что это? Это книга.
What is it? It is a book.

tîmsah

Ev çîye? Ev tîmsahe.
Bu nödir? Bu timsahdır.
Что это? Это крокодил.
What is it? It is a crocodile.

Uu

utî

Ev çîye? Ev utîye.
Bu nödir? Bu ütüdür.
Что это? Это утюг.
What is it? It is a iron.

gul

Ev çîye? Ev gule.
Bu nödir? Bu güldür.
Что это? Это цветы.
What is it? It is a flower.

guh

Ev çîye? Ev guhe.
Bu nödir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухо.
What is it? It is a ear.

Ûû

bilûr

Ev çîye? Ev bilûre.
Bu nödir? Bu tütökdir.
Что это? Это свирель.
What is it? It is a pipe.

brûsk

Ev çîye? Ev brûske.
Bu nödir? Bu ildirimdir.
Что это? Это молния.
What is it? It is a lightinigi.

çaV

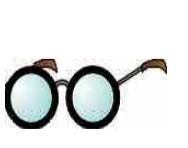
Ev çîye? Ev caVe.
Bu nödir? Bu gözdür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is a eye.

Vv

keVok

Ev çîye? Ev keVoke.
Bu nödir? Bu göyərcindir.
Что это? Это голубь.
What is it? It is a pigeon.

berçavik

biVir

Ev çîye? Ev biVire.
Bu nödir? Bu baltadır.
Что это? Это топор.
What is it? It is a axe.

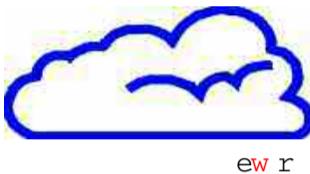
Ev çîye? Ev berçavike.
Bu nödir? Bu eynekdir.
Что это? Это очки.
What is it? It is a glass.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Ww

Ev çîye? Ev werdeke.
Bu nödir? Bu ökdökdir.
Что это? Это утка
What is it? It is a duck.

Ev çîye? Ev ewre.
Bu nödir? Bu buludur.
Что это? Это туча.
What is it? It is a cloud.

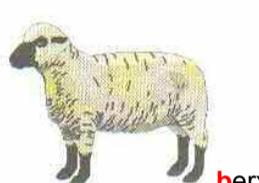

Ev çîye? Ev kewe.
Bu nödir? Bu kôlikdir.
Что это? Это цесарка
What is it? It is a partridge.

Xx

Ev çîye? Ev xalalo. Ev çîye? Ev xalalo. Ev çîye? Ev xanîye.
Bu nödir? Bu şökildir. Bu nödir? Bu arabüzendir. Bu nödir? Bu evdir.
Что это? Это картина. Что это? Это коровка. Что это? Это дом.
What is it? It is a map. What is it? It is a lady-bird. What is it? It is a home.

Ev çîye? Ev xaç e. Ev çîye? Ev berxe. Ev çîye? Ev yeke.
Bu nödir? Bu xaçdır. Bu nödir? Bu quzudur. Bu nödir? Bu birdir.
Что это? Это крест. Что это? Это баран. Что это? Это единица.
What is it? It is a cross. What is it? It is a sheep. What is it? It is a one.

Yy

xîyar

Ev çîye? Ev xîyare.
Bu nödir? Bu xiyardır.
Что это? Это огурец.
What is it? It is a cucumber.

Ev çîye? Ev heyve.
Bu nödir? Bu aydır.
Что это? Это луна.
What is it? It is a moon.

1

çiya

Ev çîye? Ev çiyaye.

Bu nödir? Bu dağdır.
Что это? Это горы.
What is it? It is a mountain.

Zz

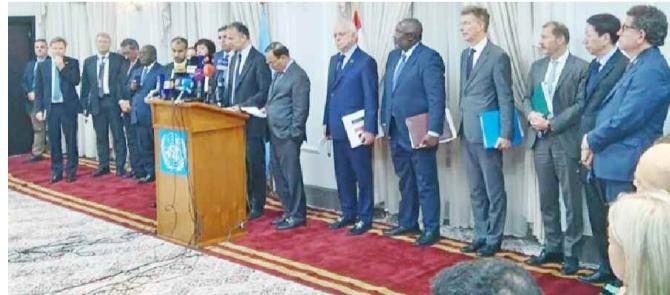
Ev çîye? Ev zimane.
Bu nödir? Bu dildir.
Что это? Это язык.
What is it? It is a tongue.

Ev çîye? Ev zerike.
Bu nödir? Bu vedrədir.
Что это? Это ведро.
What is it? It is a bucket.

СБ ООН призывает к осуществлению статьи 140

Совет Безопасности ООН призвал к осуществлению статьи 140 Конституции Ирака, вновь заявив о поддержке

этого процесса. Призыв был сделан делегацией СБ ООН, которая в субботу, 29 июня, встретилась в Багдаде с президентом Иракского Курдистана Нечирваном Барзани. Встреча была посвящена отношениям Эрбия и федерального правительства Ирака. На встрече присутствовали также спикер регионального парламента Вала Фарид, министр внутренних дел Карим Синджари и несколько других курдских чиновников. Делегаты СБ ООН подтвердили, что они будут поддерживать реализацию спорной статьи, и что они хотели бы призвать стороны сохранять приверженность ее осуществлению.

kurdistan.ru

ALFABÊ

KURDİ

Azerî

N b/s	ya bi tipêñ latinî	ya bi tipêñ kirîlî	Latinî	
1	Aa	Аа	Aa	Artêş, armanc, av, agir , azadî, adar, azerî, aram, artêş,
2	Bb	Бб	Bb	Bazîd, beran, berf, Baran, ba, bahoz, berbang, bedew, berx
3	Cc	Щщ	Cc	Cûdî, cêr, ceş, Decle, Cefer, Cemîl, cêv, Cello,
4	Çç	Чч	Çç	Çekdar, çem, çar, çepik, çav, çeleng, cil,
5	Dd	Дд	Dd	Dayîk, dewr, dar, dest,Dara, dû, deh, defter, don, dîwar, dinê
6	Êê	Ее	Ee	Êlnûr, êvar, êzing, êş, êlek, Êldar,
7	Ee	Яя	Өө	Enî, ewr, erê, Ewreman, Elî, elek, Elegez, Erzurum,
8	Ff	Фф	Ff	Ferat, frtone, Fariz, fil, fütbol, Ferman, Firat, Fatma
9	Gg	Гг	Gg	Gerilla, Gebar, genim, gellî, germ, golig, gore, goh
10	Hh	ҦҦ	Hh	Hewlîr, havîn, hîrc hêşir, hewar, havîn, hurmê, hesp
11	Îî	Ии	Ii	Îsal, înî, bîr, pîr, sîr, Îdrîs, Îsa, îcar, valî, Îbrahîm, Îran
12	Ii	Ьъ	Ii	Kirin, birin, firîn, kirîn, Miraz, mirin, minminîk,
13	Jj	Жж	Jj	Jîyan, jûjî, Nûjîn, jor, jêr, jehr, jale, jajik, Janna,
14	Kk	Кк	Kk	Kurdistan, karker, kevan, Kemal, Kerkuk, Kerem, kelem
15	Ll	Лл	Ll	Lûr, legleg, gul, bilbil, dil, Laliş, Lîyla, lazim, lempê, lîmon
16	Mm	Мм	Mm	Mîdia, merd, mîr, mîvan, masî, meş, Misir,
17	Nn	Нн	Nn	Nan, nêri, nig, Nîva, nevî, ner, nav, nas, hinar, Hesen,
18	Oo	Оо	Oo	Osê, Oskan, dor, sor, Oric, ode, orxan, Oslo, Duhok
19	Pp	Пп	Pp	Par, piling, pîr, pola, pis, Paşa, Perîşan, pitî, petek, perçe
20	Qq	Qq	-	Quling, qawe, qîr, qelem, qaîş, qat, qeysî, Qasim, qesir, qend
21	Rr	Рр	Rr	Ro, Rostem, zer, ber, gerilla,reş, ru, rast, ram, aram, zirav
22	Ss	Сс	Ss	Serok, Sîpan, Sencar, sêv, sor, sût, serî, saz, serbaz, Sefer, sê
23	Şş	Шш	Şş	Şoreş, şev, şe, şene, şér, şûr, şapik, şalik, şîrfîn, sekir, şewaq
24	Tt	Тт	Tt	Tîr, tîrêj, tam, tas, tî, tendûr, Temam, temaşe, tifing, top,
25	Ûû	Үү	Uu	Kûr û dûr, pêñûs, hûr, şûr, nûr, bûyîn, çûyîn, bûyar
26	Uu	Юю	Üü	Gul, sur, dudu, guh, buhur, kurd, Kurdistan, guhdar, nuh
27	Vv	Вв	Vv	Vala, vrvêşî, vira, vîalî, av, valî,vajî, Vagîf, Van, vala, eva
28	Ww	Ww	-	War, welat, Wecîh, weşandin, Xwedê, Wezîr, Wekîl, walî
29	Xx	Xx	Xx	Xiyal, xewn, xanî, xurtî, Xelîl, xalo, xatî, Xalid, xâç, xêr, xas
30	Yy	Йй	Yy	Yasin, Yusif, Yagub, Yasemen, yeqîn, Yehya, yarmarka
31	Zz	Зз	Zz	Zozan, zer, zêr, zor, zengil, zend, zîv, zelal, Zîver, zêytûn

DKARÎ BIXWÎNÎ

Hazırladı İsmayıł TAHİR

ООН заявляет о поддержке следующего кабинета КРГ

2 июня премьер-министр Иракского Курдистана Масрур Барзани принял в Эрбиле Специального представителя Генерального секретаря Организации Объединенных Наций по Ираку Жанин Хеннис Пласшерт, чтобы обсудить последние политические события, события в области безопасности и гуманистические усилия в регионе.

Стороны обменялись мнениями о продолжающемся процессе формирования нового кабинета Регионального правительства Курдистана (КРГ), прогрессе в отношениях Эрбила и Багдада, а также о текущей ситуации на курдских территориях, оспариваемых между Курдистаном и Ираком.

В ходе встречи Барзани подчеркнул важность роли, которую ООН может сыграть для решения вопросов, связанных со спорными курдскими территориями, и для помощи в восстановлении районов, освобожденных от "Исламского государства" (ИГ).

Представительница ООН приветствовала прогресс в процессе формирования нового кабинета КРГ под руководством Масрура Барзани, и вновь заявила о поддержке ООН повестки дня будущего КРГ, связанной с реформами. [kurdistan.ru](#)

СМИ: в Ираке несколько протестующих пострадали при столкновениях с полицией

Несколько человек пострадали при столкновениях с полицией в иракском городе Басра, где прошли акции протеста с требованием улучшения качества предоставляемых услуг, сообщает телеканал Al-Sumaria со ссылкой на источник в службах безопасности страны.

Согласно информации телеканала, полиция разогнала демонстрантов в центре города с использованием слезоточивого газа, состоялись задержания протестующих. "Несколько демонстрантов пострадали сегодня (в субботу. — Прим. ред.) на улице аль-Ватан в Басре при попытке направиться к дому отдыха губернатора города Басра (Асаада аль-Идани. — Прим. ред.)", — цитирует телеканал источник. Силы безопасности помешали протестующим приблизиться к дому губернатора, сообщает телеканал.

Басра — крупнейший город южного Ирака, третий по величине в стране. В первой половине сентября 2018 года в Басре прошли массовые акции протеста, местные жители требовали от властей улучшения ситуации со снабжением города чистой питьевой водой и электричеством. В ходе беспорядков разгневанные демонстранты подожгли здания администрации провинции и города, офисы проиранских политических партий, а также иранское консульство.

Армейские части, которым было поручено навести порядок в портовом городе, во время разгона протестующих использовали слезоточивый газ и огнестрельное оружие. Были погибшие и раненые в ходе беспорядков. [kurdistan.ru](#)

Президент Курдистана и американские дипломаты обсудили политику Ирака

24 июня президент Иракского Курдистана Нечирван Барзани принял посла США в Ираке Мэтта Тьюллера для переговоров о последних политических событиях в Ираке.

Во время встречи, на которой присутствовал заместитель помощника госсекретаря по Ираку и Ирану Эндрю Пик, официальные лица США подтвердили важность связей между США и Курдистаном в различных областях, и выразили удовлетворение в связи с улучшением отношений между Эрбilem и Багдадом. Они также подтвердили поддержку Вашингтона в решении остающихся вопросов между федеральным и региональным правительствами.

Барзани, в свою очередь, поблагодарил США за помощь

Курдистану в трудные времена, подчеркнув значение двусторонних связей между сторонами, и высоко оценив подписанный на днях представителями торговых палат США и Курдистана мемо-

рандум о взаимопонимании.

Курдский президент также заявил, что американские компании могут использовать Курдистан в качестве ворот для бизнеса в Ираке. [kurdistan.ru](#)

Турция прокомментировала соглашение ООН с сирийскими курдами

Анкара решительно осуждает план действий по предотвращению рекрутования детей младше 18 лет, подписанный между ООН и "Сирийскими демократическими силами" (SDF), говорится в заявлении МИД Турции.

Как ранее сообщил офис специального представителя генсека ООН по вопросу о детях и вооруженных конфликтах, соглашение подписали представитель генсека ООН по вопросу о детях и вооруженных конфликтах Вирджиния Гамба и командующий SDF Мазлум Абди. В рамках этого плана действий SDF обязуются положить конец рекрутованию детей и ввести соответ-

ствующие профилактические, охранные и дисциплинарные меры.

"Встреча представителя генсека ООН Вирджинии Гамбы с террористом "Ферхатом Абди Шахином", командующим так называемыми "Сирийскими демократическими силами", в которых доминирует террористическая организация РПК/PYD/YPG (запрещенная в Турции Рабочая партия Курдистана/сирийская курдская партия "Демократический союз"/силы самобороны сирийских курдов) и подписание "плана действий" в отделении ООН в Женеве без ведома ее членов - это серьез-

ное нарушение международного гуманитарного права, включая их насильственную вербовку и использование, имеет важное значение с точки зрения выявления ее послужного списка", — заявил турецкий МИД. "Однако совершенно недопустимо, что ООН избрала террористическую организацию с кровью на руках в качестве собеседника для решения этой проблемы", — говорится в заявлении. [kurdistan.ru](#)

В сирийской Ракке обнаружена братская могила с 200 телами

Массовое захоронение с телами более 200 человек было обнаружено недалеко от сирийского города Ракка. Очевидно, в могиле похоронены люди, казненные "Исламским государством" (ИГ) между 2014 и 2017 годами, когда террористическая группировка контролировала этот район.

Эту версию подтверждает тот факт, что среди обнаруженных тел были пять, одетых в оранжевые комбинезоны, в которые обычно боевики ИГ одевали своих жертв перед казнью.

Сообщается, что именно эти

пять человек были закованы в кандалы и убиты выстрелами в голову, предположительно, более двух лет назад. В могиле также находились тела трех женщин, которые, похоже, были забиты камнями до смерти. "Их

черепа были сильно изломаны и имели признаки побивания камнями", — сообщает местный чиновник. Раскопки продолжаются, и ожидается, что число обнаруженных тел может достигнуть 800. [kurdistan.ru](#)

Барзани принял британского дипломата

26 июня курдский лидер и президент "Демократической партии Курдистана" (ДПК) Масуд

Барзани принял Генерального консула Великобритании в Эрбиле Мартина Уора, с которым

обсудил последние события в сфере безопасности и политики в Курдистане, Ираке и в регионе в целом.

Как сообщается в пресс-релизе, в ходе встречи Барзани и Уор согласились в том, что искоренение терроризма требует совместных усилий международного сообщества и местных партнеров. Уор, который заканчивает работу в Эрбиле, также поблагодарил Масуда Барзани и Курдистан за тесную координацию с дипломатическим представительством Великобритании. В свою очередь Барзани пожелал британскому дипломату успехов на будущих постах. kurdistan.ru

Масрур Барзани принял американскую дипломатическую делегацию

Глава Совета Безопасности Иракского Курдистана и недавно назначенный премьер-министром Масрур Барзани 24 июня принял дипломатическую делегацию Соединенных Штатов: посла США в Ираке Мэтта Тьюлера [Matt Tueller], заместителя помощника госсекретаря по Ираку и Ирану Эндрю Пика и Генерального консула США в Эрбиле Стивена Фагина.

На встрече также присутствовала представитель Регионального правительства Курдистана (КРГ) в США Баян Сами Абдулрахман.

Стороны обсуждали последние события в области безопасности и политики. Барзани проинформировал гостей о продолжающемся процессе формирования нового кабинета КРГ, что

должно быть завершено в установленные законом сроки.

Комментируя затянувшиеся споры между Эрбилем и Багдадом, Масрур Барзани вновь заявил, что конституция Ирака остается наилучшей основой для

разрешения этих разногласий. Американские дипломаты пожали Барзани успехов во время его работы на посту главы КРГ и подтвердили поддержку Вашингтона дальнейшему укреплению связей с Эрбилем. kurdistan.ru

МИД РФ обеспокоен попытками США спекулировать на курдском факторе в Сирии

Москва обеспокоена попытками США спекулировать на курдском факторе в САР и использовании курдов для подрыва целостности Сирии, заявил глава МИД РФ Сергей Лавров по итогам переговоров с генеральным секретарём Организации исламского сотрудничества Юсефом Ахмедом аль-Усаймином.

Глава российского МИД отметил, что сирийские курды проявляют интерес к диалогу с Дамаском, Москва будет приветствовать такое развитие ситуации.

"Есть, правда, и помеха, которая заключается в том, что США, к сожалению, спекулируют на курдском факторе. Пытаются

использовать курдов для сколачивания на восточном берегу Евфрата квазигосударства, в том числе на тех территориях, на которых курды в Сирии раньше не проживали", - сказал Лавров.

По его словам, тем самым "курдов используют для того, чтобы продвигать линию, по сути дела, на подрыв территориальной целостности Сирийской арабской Республики и к тому же вбивать клин между курдами и арабскими племенами, которые веками жили на этих территориях". "Есть информация о серьёзных столкновениях между курдами и арабскими племенами. Нас это тревожит. Надеюсь, что США будут избегать действий, нарушающих резолюции СБ ООН, нарушающих баланс интересов всех проживающих на территории Сирии этноконфессиональных групп", - добавил Лавров. kurdistan.ru

СДС захватили в плен 5 членов ИГ

26 июня возглавляемые курдами "Сирийские Демократические Силы" (СДС) объявили о захвате в плен пяти членов "Исламского государства" (ИГ) в районах Манбидж и Ракка. "Подразделения по борьбе с терроризмом арестовали 5 членов спящих ячеек ИГ в ходе двух отдельных успешных рейдов в сельских районах Ракки и Манбиджа", - написал на своей официальной странице в Twitter представитель СДС Мустафа Бали, поблагодарив жителей за координацию и за то, что они оставались в помещениях в ходе операции. kurdistan.ru

Президент Курдистана наградил лучших выпускников средних школ

Президент Иракского Курдистана Нечирван Барзани 3 июля принял участие в церемонии награждения лучших выпускников средних школ Курдистана.

Выступая на мероприятии, президент подчеркнул важность образования как основы более сильного и более развитого Курдистана.

"Мой совет для вас: образование, образование, образование", - сказал Барзани студентам. "Неграмотность убивает, а образование и знания - основа современной жизни". Барзани напомнил, что, несмотря на различные проблемы и многочисленные кризисы в регионе, образование в Курдистане не прерывалось даже в течение последних пяти лет, когда силы пешмерга защищали Курдистан от "Исламского государства" (ИГ). kurdistan.ru

Парламент Курдистана отложил свои каникулы на 15 дней

30 июня парламент Иракского Курдистана проголосовал за перенос начала летних каникул парламентариев на 15 дней. Предложение, внесенное спикером парламента, получило 84 голоса.

Согласно постановлению парламента, законодательная власть имеет право для решения своих задач отложить перерыв не более чем на 30 дней.

Таким образом парламент надеется помочь формированию нового кабинета Регионального правительства Курдистана. Назначенный новым премьер-министром Масрур Барзани в настоящее время ведет переговоры с политическими партиями о формировании кабинета. Переговоры должны быть завершены до 12 июля. kurdistan.ru

Вокруг посольств в Багдаде усилены меры безопасности

Иракские власти усилили меры безопасности в отношении иностранных дипломатических миссий в Багдаде. Решение было принято по просьбе премьер-министра Ирака Адиля Абдул-Махди, который дал понять, что безопасность дипломатических миссий в Ираке является "красной линией". В начале этой недели сотни разгневанных протестующих ворвались в посольство Бахрейна в Багдаде, сняв флаг страны, чтобы таким образом осудить организованный США семинар, организованный в Бахрейне для решения израильско-палестинского конфликта. Как сказано в заявлении сил безопасности Ирака, они готовятся "не допустить повторения любого инцидента, подобного тому, который произошел несколько дней назад в посольстве Бахрейна". В тот же день, 30 июня, СМИ сообщили, что в Багдаде произошел взрыв, в результате которого ранения получили двое мирных жителей. kurdistan.ru

ДИПЛОМАТ

№ 07 (452) 08 - 14 июль 2019-год ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

Масуд Барзани: Части народа не должны называться "меньшинством"

Различные этнические и религиозные составляющие народа Курдистана не должны называться "меньшинствами", поскольку каждый из них является активом, который

нельзя измерить цифрами,

заявил курдский лидер и глава "Демократической партии Курдистана" (ДПК) в ходе встречи с туркменскими и христианскими парламентскими фракциями.

"Курдистан - это земля для всех его компонентов, которые имеют право принимать участие в его управлении; и мы все должны взять на себя ответственность [за это]", - сказал Масуд Барзани, подтвердив, что будущая Конституция Курдистана сохранит права всех его граждан и предотвратит любую дискриминацию по признаку этнической или религиозной принадлежности.

Туркменские и христианские законодатели поблагодарили Барзани за его постоянные усилия по защите прав различных компонентов. kurdistan.ru

Сергей Лавров ответил на вопрос о роли России в сохранении прав сирийских курдов

Корреспондент телеканала "Kurdistan24" Хошави Мухаммед, присутствовавший на пресс-конференции Министра иностранных дел Российской Федерации Сергея Лаврова и Генерального секретаря Организации исламского сотрудничества Юсефа Ахмеда аль-Усаймина, задал вопрос о роли Российской Федерации в восстановлении переговорного процесса между сирийскими курда-

го национального диалога в Сочи в январе 2018 года, необходимости обеспечить полноценное солидное представительство курдов уделялось особое внимание.

И в итоге так и произошло. И те решения, которые были приняты Конгрессом Сирийского национального диалога, которые были потом одобрены Организацией Объединенных Наций, и правительством, и о оппозицией, - они четко обозначают необходимость в полной мере учитывать интересы курдского населения.

Мы сейчас в наших контактах и с правительством, и с представителями курдских организаций объясняем им необходимость прямого диалога в контексте тех принципов, которые одобрены мировым сообществом, имея в виду необходимость уважения суверенитета, территориальной целостности Сирийского государства. И я вижу, что есть интерес на стороне курдов в такой диалог вступить. Мы будем это только приветствовать.

Есть, правда, и помеха. Помеха заключается в том, что Соединенные Штаты, к сожалению, спекулируют на курдском факторе. Они пытаются использовать курдов для сколачивания на восточном берегу Евфрата квазигосударства, в том числе на тех территориях, на которых курды в Сирии раньше не проживали. И, тем самым, просто курдов используют для того, чтобы продвигать линию, по сути дела, на подрыв территориальной целостности Сирийской Арабской Республики, но и к тому же вбивать клин между курдами и арабскими племенами, которые веками жили на этих территориях. Уже есть информация о достаточно серьезных столкновениях между курдами и арабскими племенами. Нас это тревожит. И надеюсь, что Соединенные Штаты будут избегать действий, нарушающих резолюции Совета Безопасности ООН, нарушающих баланс интересов всех проживающих на территории Сирии этноконфессиональных групп".

ми и Дамаском, и в сохранении прав курдов.

Глава МИД РФ ответил на него следующее:

"Мы занимаем здесь абсолютно четкую позицию с самого начала конфликта, когда предпринимались первые попытки начать процесс политического урегулирования в Сирийской Арабской Республике, когда по инициативе России, Соединенных Штатов (еще при прошлой администрации) была создана международная группа поддержки Сирии, когда была согласована и принята резолюция 22-54, - с самого начала была заложена необходимость учитывать интересы всех этнических, всех конфессиональных групп сирийского общества, включая, как это особо выделялось на всех этапах наших переговоров, - включая интересы курдов.

И когда создавался Астанинский формат (Россия, Турция, Иран), и когда по инициативе Астанинского формата был создан Конгресс Сирийско-

ТӘSİSCİ VƏ BAŞ REDAKTOR:
TAHİR SÜLEYMAN
İMTİYAZ Ü SERNİVİSAR:
TAHİR SİLÊMAN
УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:
ТАХИР СУЛЕЙМАН
Tel.-whatchap:
+994 50 352-33-18, 55 202-13-53

Baş redaktorun müavini:
Ramiz Qərib
Xüsusi müxbir:
Tariyel Cəlil
Региональный корреспондент:
Анар Балаев
Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri Az1040, küçə
S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17
Navnisan: Bakū Az1040, soqaq
S.Mêhmandarov xani 25, mal-17
Адрес: Баку Az1040, улица
С.Мехмандаров дом 25, кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzeti bilgisayar
mərkəzində yığılıb səhifələnib və
"Mətbuat" mətbəəsində çap olunmuşdur.
e-mail: hewler@mail.ru
Şəhadətnamə: NFŞ 005004966
BUSB-un Sabunçu rayon filialı
VÖEN 1800061582
N/h 438010000
Sifariş: 1500

Курдистан намерен развивать инвестиционные связи с США

Президент Иракского Курдистана Нечирван Барзани заявил в воскресенье, 23 июня, что курдский автономный регион Ирака будет укреплять инвестиционные связи с США.

Барзани выступил с такой речью после подписания меморандума о взаимопонимании по дальнейшему развитию деловых и инвестиционных связей между Курдистаном и США. Документ был подписан представителями Торговой палаты США и их курдскими коллегами в Эрбile.

"Мы благодарим американские компании, которые никогда не покидали нас в трудные времена, и теперь Курдистан не забудет этого и сделает для них все возможное", - продолжил курдский президент, добавив, что права иностранных компаний будут обеспечены. Он также отметил, что следует начать новую главу в отношениях между Эрбileм и Багдадом, и отметил, что обе стороны "должны были получить опыт от предыдущих ошибок". kurdistan.ru

ДПК и ПСК находятся в шаге от окончательного соглашения

1 июля делегации "Демократической партии Курдистана" (ДПК) и "Патриотического союза Курдистана" (ПСК) встретились, чтобы обсудить формирование нового кабинета Регионального правительства Курдистана (КРГ). После встречи член переговорной группы ДПК Дильшад Шахаб сообщил журналистам, что ведущие курдские партии "ближе, чем когда-либо" к окончательному соглашению о назначении нового губернатора Киркука и формированию кабинета КРГ.

Он отметил, что будущий губернатор Киркука будет курдом, способным представлять все составляющие населения Киркука, включая курдов, арабов и туркмен. "Мы параллельно работаем над формированием девятого кабинета [правительства Курдистана] и над назначением губернатора [Киркука]", - сказал Шахаб. Пресс-секретарь ПСК Латиф Омар заявил, что его партия готова помочь в формировании нового кабинета КРГ до истечения установленного законом срока (12 июля). "Мы готовы принять участие в девятом кабинете в качестве реального партнера, и подготовка к этому уже началась", - сказал он. kurdistan.ru